

Komo: Bible for John

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

John

Chapter 1

¹.Kkuush di a ushagu bun didaa aashiin sokun atoag Akkuush di sokuna geen ba kuum mish Akkuush di yi kkuup biir kuum uniish sokurgi²nii uusharigi uushagii sokur geem baa kuum mish³aashin mean gihaar, Didaa da maan akimii gihaar shii da maan gad de shii akin sooki⁴.Sokakii sokuun a kimii bii sokakii di sokuun kelagii baa gibaa⁵kimbaa ssii uru keel, ssii dishii ageem bur akin misha kee⁶.Ayibaa di ddaarur ageembaa kuum mish dde sokltr zagaa biir Ayohannis uuragii.⁷nii ooshoon haawur ga kiit de baasana , gugibaa aashiin gayaay biir dii watea balii amana yaaybaa keelegi di kitir hana⁸gi kkuup biir akir sokuu kelagi di yaaybaa kela gii baliir kiit aashoon da da ddaarargi shii⁹.Kelagii haar di ooshoon dii Ahaar kum a poagi kkaasis Haawuk, ga gibaa aashiin uruu keel.¹⁰souk kiim apoogi keessi, poogi kkaassi di sokun gi haar poagi kkaassi shii Ahaar akaer arii ¹¹kk aassi da bur haawur,Gu gibaa ahaar shii har akar kushuu kaash.¹².Kamaan haar wataa balar kooshi shii shwattiin baa kuum mush wataa baal wal ppiiss gaa numaa kikiin, Anuum diidhii gu bunaa zagaa biir di gu amanini ¹³bunaa be kuum miish da tunuun shii ga bsh eli yokon shunagii baa shuum di yokon shunagii baa gwaaz di akin tuu kkash.¹⁴.Akkuush di sokun shuumm baa gibaa, Atakala banaa shukir.Didaagi biir da yaamagi gi ooshoon di da shemin gamake Didaagi biir da yaa gad de di Asoom biir abeeni gamiri sokungi¹⁵.Ayohannis ga yaoybiir ooshoon kititri kkuush biir dwagirii gi ppe, << Ahaar arii haawu apoog baam ga nakaa takiraak. Sokun ataag ban ho, uurgii yaay biir daa woogin, Hunuu gaa, hara nii uurgi¹⁶.Aashemaagi baa yaamagi bii atakalaa aashiin baana yaamagi abeeni yamaagi kashake¹⁷.Seera baa muse da kikii, yaamagii gi ooshoon shii gamigii Ayesus kiristos¹⁸nidii wataa kuum miish akii gaam, yaa gad de di sokur ageem ba Asoom dii jaar biir ssuuri wakirii shii.¹⁹.Tii da gu yihodaa yerusalmii gu Luboota gi gu lewota ga yohannis di ddaarii, << nay yidaa? >> uungii balar doot Ahaar Ayohannis²⁰akirii siili << Nakaa akristos di arii haawu akaa haar ppash >> uurgii ooshoon biir puuttirii woori²¹bunaa ddaarii tutugii, << Deelee nay yidaa? Naay taayi Eliyasii daa? Uungii dootin haar Ahaar shii, akaa tigaa nak aa akaa haar.. >> Urgi kuiuna << nay yi bees daa shii? Uraargii ga haar << akaa tigaa>> uUrgii tuturii.²²22.Ahuundishii << nay yidaa? Wataa haan, Gaguba ddaaruun namuun da unam tuut wokii namaan, Naay yidaa ayi uu kkupp binii? Ungii ga haar.²³23.Ayohannis tututrigii << Isayas ayi bees di wataa dduma wootgi di Nakaa kkush ba gibaa, da kumaa baa Abaa da yaan nbeeni da zaalan uurgii akkaassc gubaa akimishii di uurgi²⁴.Gu bunaa ddaarin ga haar shii gu parisota sokun akimii ²⁵bunaa be utuu bekuriaii nay Akristosi daa? Yokon AElias yokon ayi bees di wataa akin soki ga diin ashakigi baa? Uungii ahaax dootat²⁶.Yohannis shii Anakaa gi yii anuum shakii,Ahaar anuum akimar arii har shii atakalaaa buum uruu doosh.²⁷poog baam arii haawu nakaa shii shyuuybaa paa biir shii gaa ssuuwagii yibaa akur miish uurgii tuturii ga huuna.²⁸bee ashiin yordanas a ddiit, Betabaaraa mada shashakirg ayohannis sokurgi man abeni.²⁹Wataa ssanga biin Ayohannis mada ayesus kuma soki haar kawutgii yilirigii yilimii kalii baa kuum miish, Daa ssuba daa poagi kkaassi abeeni kashiin.³⁰di haawur apoog bam takiit nakaa sokut ataag baam ho. Unagii ya ay biir daa woongiin daa nee.³¹gi kkuupp baam shii Ahaar akar arii, shii Israel di wataa hoor di balar ppuutt gii yii dii hawur ga shaak gu gibaa. Urgi³².Ayohaannis oo shoon puutt iri kee ga haar << shuwanigii daa ppaattanaa wataa guul di Amiish abeeni gahar aa mish shukiin agigi biin yilgin iee.³³gi kkuup baam shii haat akar arii shii Ahaar wataa nakaa gi yii ga shakgi ddargu nakaa di, shuwanagii ppaat tanaa shukiin aa iish biir ayagii bin umuu yilii, daa haar shuwanagi ppaattaanaa arii shaak uurgii wokiti ga nakaa.³⁴gi kkuup baam nee yilgiin kee , Ahaar nii yaabaa kuum miishnwalagii biir ooshoon kitiri kee << Urgi>>³⁵.Wataa ssagaa biin shii yohannis gu kii Alamakii biir takalaa gu gibaa asuu gi huun dooshkur so kurgi³⁶mada Ayesus matiin toonirgii yilirigii, yilimiin kalii baa kuum miish uurgii³⁷.Gu kii Alamakii biir a suu di nee woorigii biit sigigii, utuun Ayesus apoog³⁸kkuush biit utuu iiyagii buun yilirii, << Diin da kkwalimii? >> uurgii dootix huun Ahuun shii, Akuum miish shuukuni miin? Uungii tutii ga haar. << Robbii >> daa uu a yi suunagi da wuu di.³⁹shii, << iiyumbaa yilimiin >> urigii tuturii ga huun Gu kii Alamakii di iingii, mada shukirgi Ayesus yilionuingii, te nidii ageem biir sokun. te biin wataa sahatu kkooshkkolo sokungi.⁴⁰Gu kii Alamakii a suu di sigun yooybaa yohannis, utuu iin gi Ayesus takalaa, Ahaat dder Indriyas Akaam baa Asimoon ppettros solungi.⁴¹ataag Akaam biir simoonin gamirigii << Amisihii di gamanarkee uutgii wokurar ga har, << Amishii >> daa uu << kristos >> daa uu di⁴²Asimmon kuma soki Ayesus shushar Ayesus shii yilir haari << Gu sseni nay Asimoon yabaa yuohann is, wataa haan wataa da tooni << akeepas>> uurappgii arapp uul uungii ,, keepaas >> da uu di gi ttaa griikii di << Appettros >> da uu di Appettros da uu di shii >> oosh da akin neeni >> da uu di.⁴³.Wataa ssagaa biin Ayesus Galiilaa gimshirgi gaa yaahagii, pilipposin gamirgii, << utii nagkaa ii poog uurargi.⁴⁴watuma Indriiyasii gi ppettros, gibaa de hiilla Betsayida sokurgi.⁴⁵nii gamiir Anaatanaelin << Ahar muse kkewagii baa seera akimii biin,

gu kii bees shii kkewagii buun akimibin di yaay biir gi kkewagi gamuununkee, Ahaar ayibaa di Naazeret, Ayesus yabaa yoseep >> uururgi⁴⁶. Naatuna el yebeeni << naaziret atakalaa didaa da baa san ga ppuuttagii unu miish daa? Uurgii dootir Appilippos Appiliposshii, a hawii baa yiliin >> uurgii tuturangi.⁴⁷ wataa naatanael kuma soki haar hawurgi yiliri gii, yilimiin gibaa de Israel da ooshon da kukus akimii akin sook >> uurgii yaay biir woori⁴⁸ areek an minii? Uurgii dotir hari Ayesus shii tuturigii, << pilippos shii nay akirii uutu aswaa harbuu apeepeen biin nay yilgee uurargii.⁴⁹ Gi nee beeni Antaanael << Rabbii Nay yabaa kuum miish di nay ayi kwiyy Israel uraargii⁵⁰ hamaan tuturigii saa harbuu shuna gii nay gamge ga didaa nay uunagi ayi miish daa? Kuun gu bunaa bee abeeni da takiin shii ayi yiil ddentii urargii⁵¹ beekurigii << ooshoon, ooshoodoma balgumaa wook ga nuum miish da kariin, ddaaragii baa kuum miish ga shwattiin baa gibaa abeeni shii a goliin kumaa pee kumaa tiig amii yiil tiddenti >> urargi.

Chapter 2

¹.Atee dish biin shii attoragii kkaasii baa Golieaa AHiillaa baa kkaanaa di mash dden sokun , kumaa Ayesus sokupp abeeni.²gi kii Alamakii biir ga mash di uulun sokungi³.Takaya baa wayni mada kuuppgii, kuum birr, << Tokaya baa wayni okii kkeet, uupgii wokibii ga Ayesus.⁴.Ayesus shii A daa ga diin agizigii akum bishii baam dii? Gaa maa didaa tee baam deete shii akin ddish kkaash uurgii tutkurii ⁵bur yebeeni di gu bunaa abeen daa ddaari Didaa haaraw okirii ga nuum maamii uuppgi⁶.Gu bunaa yihuudata seera ahun ga kkuup buun, akkassaa buun da ppaattii kkeetkun sokungii, Gaa hiini gaanii baa oosh baa pay, gad de gadde biin wataa litri sadetama di hamaan ddibbaa gi teligaadde di da kashiin abeeni doshiin ⁷.Ayesus yebeeni di ga gibaa di, yii Agaani bee sheemimini urgi wataa hiina ahuun hamaan atta bun shemi⁸.Gi nee apoog Ayesus, Zuuwimii maamii mash di. Gaa huun urungi, Ahuun yebeeni di teeri yiyun⁹.Ayibaa di yii da waliin takayaa dii ssaminaa biin yilili taakaya miin wataa puuttgi Gu bunaa da mushiin yii di axuri shii ayi baa ai akiru sokurgi. Yebeeni gwaazba mash aa lish uurungi ¹⁰haani shii wataa gaazagi baa kkaassi gi nee gibaa Ashiin takayaa baa waynii da baasan ataag ga kikagii Ga haani gu kii gulmaash poogii takaya biin di da kkaattiin kawumin,nay shii takaya da baasan hamaan deese be katugukee urupgii ga hear¹¹bilit sunurargii aashiin atakaala biin de uushagi nee kkaanaa Gilaala la bishiri Dudagi biir puuttiri Gu kii Alamakii biir wataa diin ahoor amana¹².Ginee apoog Ayesus ga kuum biir, gu kaam biir gig u kii Alamakii biir gi huun kuma hiillaa kkipirnahomi di lumir kumatiig, shii tee ddaalina abeeni ssamgur iishir gi saa¹³.Yaamagii baa paasikaa gu bunaa yihudoota mada gamgii Ayesus kuma yerusalemi, di kumaa pii jaar.¹⁴ppaattanaa akimii gu gibaa mada di sookii, gu bib gu kalii, guul da shueii, gu bunaa gizaa ssalaa da waagi yilii gamiri¹⁵.Yebeeni diahaar shuwuyi abeeni uur shwyi Ashiin buun kalii buun gi toon bib buun huun geeluun Gizaa gubunaa waa daan gizaa di mishiri eeshi, gu gattaa kubalin.¹⁶buna shun guul shii Anee Dkimii pputtimii kuma tilaa Gubii baa baa baam gubii shuwagii gi shushaagi gikiimi maa uurungiir¹⁷.Yebeeni gu kii Alamakii bur Geelagii gubii binii shaang? Uuwugii da kleewi gaazi.¹⁸abeeni gu yihuuda didaa da mayigi nee ppiissi ga puuttagibulit dinii ayii sunuuk? Uungii dootar ahaar¹⁹Ayesus tuturigii ,, Gubii ppaattannaa bee kedimiindal kuyii nakaa shii tee diishi tuutginii ahina ungun suum. Uurngii ga huun²⁰.Gu yihuudoni shii,Gubii ppaattanaa bee shahagii biir kolii Afurtamaa kanadde koshini, nay shii ate adiish akimii di tutii da sumac daa? Uungii dootaar.²¹shii yaaybaa gubii ppaattanaa maala woorigi yaaybaa iish biir woowagi biir di.²²hanaa gu kii Alamatii biir wataa Ahaar uur gimshirgii a poog, yooybiir ga hanaa ga woowagii biir gaati, Didaa da uuwu kkewagi yaaybaa Ayesus woori kushuu kee /amana kee /²³.Tee da Ahaar yaamagi ba paasikaa asakuna Ayerusalem , Gu gidaa ddaalinaa biliit da maari haar yiligii amaniin haar dii²⁴shii gu gibaa aashiin maarii gibanen ga didaa da ariri gi, Amanirii ga huuna akiir oomuk miish biir²⁵gi kkuup biir kimii baa gibaa akimii da sokkiin gi didaa ararigi, Da yereen hawuur yuaaysa yibaa gad de ga wookagii ga haar akun baasa.

Chapter 3

¹.Parisota Atakalaa, Agibaa Nikkoodemos da uu dde sokur,Ahaar yi tiit baa yihudoota sokurgi²nii gi kiim ssi nibiin kuma yesus hawurgii, Rabbii wataa naay hi sunagii wala gii hawagii ageem baa kuunm miish namuun aritinam, wataa hinii shii kuum miish gi haar sokungii shii bilit sunii naay bee, akarnii miishaa suun, urungi ga haamn³.Ayesus ,, ooshaa ooshoon bauge wook wataa hina shii appe shii gaa tuwagii akitu miish,kwiybaa kuurn miish ga yilagii shii akirii miish. Uurgii tuturungi⁴shii, << Gibaa madaa sheitgii akiini arii miish ga tuwagi? Akimii baa kuun biir ga giizagi ttaa asuu ga tuwaagii arii miish daa? Uurgii dootir Ayesus⁵.Ga hinaa Ayesus, ooshoon, ooshoon balge wool Ayidaa shii yii gi shuwanagi ppaateana di shii akiti mishaa tuu, Akwiybaa kuum miish gaa giizagii, akiir miish⁶ashuum daa tuun tan shuum, shuwangagii daa tuun tan shuwanagi⁷.Appee tuwagii gaa nuum unu sok nuum atigaa ga uuwagi yikiimin ssuugu⁸kuma kkwaliti unu puud,puudagii biir dii ami siig, Aminii wataa Ahaat haawur gi Aminii wataa Ahaar arii yaa shii akii arii, wataa hinaa Ashuwagi di tuur Ashiin di wataa hiin di << uurgii tuturargi >>⁹.Nikkodemos tutuYigii, << nee akin unu sook? Uurgii dootir Ayesus >>¹⁰tutura rgii, naay ayi sunaagi ba Israael da wal ii, nee akii axii daa?¹¹ooshoon belg wook duu? Naagmuun da arii namuun un aam wook, Da yilinan ooshoon ununam puuttii, tan watiish shii Anuum da namuun puuttam ooshoon Akiimii kaash.

¹².Yaaybaa poogi kkaassi mada wokiin ga numaa wataa akimi amani sooki, yaaybaa da kkaassi da miish shii awokiin ga numaa shii Akiini umu amani?¹³gibaa da miish abeeni maola cumutugi dii shii, kidaa ddeen kumaa miis akiit golu kuma miish¹⁴Amusee akkanisi gubaa akiimii daashuu maarii subila da peeliin a saa abeeni wataa teeriri kuma miish Aat baa shii wataa nidii kuma saa beeni gaa teerigi unu sok¹⁵Anidishii a dii amari Aat baa gibaa aashiin sokagii ba kolii kolii baliru kkeett unu sok.¹⁶<< kuum miish wataa nidii ga dde ba Aat biir hamaan ga kikagi di shunaar poagi kkaassi, nee shii adi Amarii haraa Aashiin sokagii ba kolii kolii baliri kkaatt shii, Ga balir wuuk¹⁷miish poogi kkaasii ga paradagi akaa ga hiin, poogi kkoassi Ahuun baal waal Aat biir Apoogi kkaassii ddaariri shii.¹⁸biir nee di Amaniti akit gam paaradaki, Adi akit amaan haar shii zagaa gad de at baa kuum miish ga didaa akirii amani deele bee shii ga haat paaradari¹⁹Shaa di kuma poogi kkaassi hawuunkee, Gugibaa shii bishii buuni shigiin ga didaa sooki kelegi abeeni shuunaan ssisyaa Apaaridigi di wataama nee di unu kuup²⁰.Gu bunaa bishin de shigina Ashiin kelagi di kkaandi, Bishii biir wataa balax akii arii beeni kuma kelagi di akit puutt²¹ooshanagii di arii sook shii bishii biir, Ahaar wataa shunagii baa kuum miish da bishii, Bali puuttii kuma kelagii di unu puutt urargi.²².Gi nee Apoog Ayesus gi Gu kii suunagi biir kuma ttooragi kkaassagi baa yihuuda iin, Ayesus ki Alamakii biir gi huun asso iishkun, shaakurun sokungi²³shii Ahiilla baa Enon daa ddishiin Asaalemiti Gwadaa yii da ddaaliin da gamii nidii sha kuurun sokungi Gu gibaa abeeni di iin shaakurunke²⁴tee nidii agubii tushaagi akiir giis kkaash sokurgi.²⁵.Yebeenii gu kii Alamakii yohannis yaaybaa sheraa kelagi abeeni Ayi yihudi gad de gi haar gamaa tutuun ttaa sokungi²⁶.Gu kii Alamakii dii kuma yohannis iiyungii Ayaa Ayi sunagii Ahaar dditbaa yordaanosi di gi nay sokur, Anaay dishii shii ooshoon daa puuttii ga haar di hunuu ga, arii shaak. Ashiinbuudishi kuma sook haar sokuu iin uungii wookarari.²⁷.Ayohannis yebeenii tuturrigii, << Gibaa shii nmuiih Abeeni ga kikagii ga haax shii, Dldaa dde shii ga kashagii akiir miish.²⁸akaa wal Akristosi, shii attaa bbii biir atoa ddaaraak, uungii wataa da woogini, nuum gi kkuup buum ooshoon ga nakaa umu puutti²⁹.Ppaa mash du kkeetipp gubii haar Gwaas baa ppaa mash di, minge Ahaar da sigiriigi shii kkuush ba Gwaas baa mash di ga sigaagii gi saa arii yam, nakaa watam nee di yaamagi baam deele baa unu sook gi sheem³⁰dii gaa swaa aa iiyagii unu waal, nakaa shii gaa ssoowa yahagii ga nakaa unu waal urgi³¹.Nakaa gi kkuupp baam shii Ahaar akar arii, shii Israel di wataa hoor di balar ppuutt gii yii dii hawur ga shaak gu gibaa. Urgi³²oo shoon puutt iri kee ga haar << shuwanigii daa ppaattanaa wataa guul di Amiish abeeni gahar aa mish shukiin agigi biin yilgin iee.³³gi kkuup baam shii haat akar arii shii Ahaar wataa nakaa gi yii ga shakgi ddargu nakaa di, shuwanagii ppaa ttaana shukiin aa iish biir ayagii bin umuu yilii, daa haar shuwanagi ppaattaanaa arii shaak uurgii wokiti ga nakaa.³⁴.Nakaa gi kkuup baam nee yilgiin kee , Ahaar nii yaabaa kuum miishnwalagii biir ooshoon kitiri kee << Urgi>>Gu kii Alamakii baa Yesus Gu bunaa uulun ataag³⁵.Wataa ssagaa biin shii yohannis gu kii Alamakii biir takalaa gu gibaa asuu gi huun dooshkur so kurgi³⁶mada Ayesus matiin toonirgii yilirigii, yilimiin kalii baa kuum miish urgi

Chapter 4

¹.Ayesus yebeeni di Ayohannis abeeni de takiin kii alamakii beekurigii , shaakiriigi wataa sokungi gu bunaa paarisota sigagii buun, Ayesus ariiri ke ².Watama sokii shii gu kii Alamakii biir di daa shakirii shii Ayesus gi kkuup biir di akirii shakuu sokungi³nee apoogbiin Ahaar attooragi kkaassiba yihudaa oorngur ii yaar kuma Giliila⁴.Fee Abeeni yaargi shii Asamaariya akim ii bin toonagii bii unu sook kadi⁵akkaassi baa saamariyaa aki mii kumaa Hiillaa uuwu Ga siikaar gad de haawur, kim Aiillaa di kkaassi daa yaakkoob yaa biir yoseepii kikirii ddishiin. ⁶.Yii da Giish yaakkob sokur abeeni Ayesus sokuu yaar natargii akumaa gaa didaa da maazargii, Giish baa yii dii sokiir a geem biin, tee biin wataa sahatii kanagadde sokungi⁷.Ppaamit du samaariyaa dde hawwuupp ga mush yii, yuebeeni di Ayesus yii iipagii ga nakaa kikiin uururigi⁸.Gu kii Alamakii biir ga shuu de uushina kuma kiim hiilla iin sokungi⁹.Ppaamit dee samaariyaa dii, << Akinaa nay waligi yihudii nakaa ppaamit samaariyaa Adootigi yii iipagi? Upigii ga haar Gu yihudaa di gu bunaa samaariyaa gi huun akkaassa gad de akin uush. ¹⁰shii tuturappgii kikagii baa kuum miish shii Aa arii, Ahaar yii iipagi ga nakaa kikiin adii uuri di Ahaar tor yidaa wataa haar sokirgi shii aa kkaalisser, wataa hanii nay ayi daam haar kaak, Ajhaar shii yii tee aashiin unu sook gaa nay arii kiik kaali sokungi uuraappgi¹¹.Baa ppaamit bee abeeni, kyuaa Abbaa,An aayje didaa da ayi ppuun akii kkeet, Giish baa yii di shii kuma tig shittiin, yeii teya Ashiin da sokiin di kawii a minii¹²baana yaakkoob di iipiir yii di shwaattiin biir, de tushaagii biir, iipigii, Giishbaa yii di shii ga namuun kikin yi tag daa? uurappgi. ¹³.Ayesus shii „ yii nee beeni da iipi aashiin unu tutu maa dduu yii ¹⁴da nakaa kkuwalgaapp ga kikagi Abeeni haar di iipiri shii, gi kolii kolii akin maa dduu yii, yii haar nakaa kkwalguun ga kikaagi da sokin, Ahin akimii puutagi baa yii han sokagii da koliim kolii da puutahin unu sokho uurappgi ga happ¹⁵.Gi nee Abeeni appaamit di << Ayaa Abbaa ga tutagii wataa nakaa Ayekaa shaa dduu yii, Gaa mush yii wataa nakaa yakaa kawuu amuu, yii nee ga nakaa kikekin uuppgi¹⁶shii, << yeey Gaaz gubii binii uuler hauui uurappgi¹⁷.Ppaamit di tutuppigii, << nakaa hoo ataa kkeet gaazi gu bii. Uuppigi Ayesus shii << Da Gaazi gubii akaa kkeet yauuyi, ooshoon wooyi haak >>¹⁸kii ppaana gubii a buuss kkeeti shii ssamgi shim, Haar deele be sokir gi nay Gaazi gubii binii akaa harhe, nee wooyi ooshoon >> uurappgi¹⁹.Gi nee Abeenidi ppaamit di << wataa nay walii yi bees yilgin nekaa Ayaa Abbaa²⁰wo katugagi da baana a pee bee a miish umu daam, Anuum gu gibaa yihudaata shii kkaassi da baasan ga daam kuum miish da waliin Akiim baa yerusalem sokin uuppigi ga haar²¹.Ayesus yebeeni di << Ba ppaamit bee, tee da nuum a pee bee amiish yokos Ayerusalemi di ga soom di akiir daam sokuu haawur, Amani nakaa²²ga didaa akimii Aarii di da daamingi, Namuun shii didaa da arii namuun daam am haana, walagii baa gu yihudaa Akiimii unu haawu. ²³.Tee da gu bunaa ooshoon da daamin shuwanagi gi ooshoon di Gaa soom di gaa daamagi shii unu haawu, Ahaardi deele bee shii gaminkaa Asoom di gu bunaa wataa didii ga haax Damagii un v kkwaal ²⁴miish shuwanagi, gu bunaa ga haar ga daamagi shuwgi gi ooshoon ga haar ga damage unu wala uurappgii. ²⁵.Poppa ppaamit shii tutubigii masi hiin haar di uular gaa kristoso wataa balir haawu nakaa ariigin a haar tee da haawurgi didaa Ashiin arii wook gaa namun uuppgi²⁶yebeeni di Ahaar deelebe, gi nay sokuu woor, kuruu gaa, nakaa tanaa haar, uuppgi. ²⁷27.Tee nee di Gu kii Alamakii biir tutu iiyun Gi ppaa mit di woowagii biir di ssuu gun, shii Atakaala buun gad de shii, wataa haapp da kkwalippi yokon gaa diin wataa Ahaapp gi haar ga woowagi akii dootku²⁸.Appaamit di ye beenii kkoo? Go biipp amaa oomguppigii kuma kiim hiilla yaa ppgii gagu gibaa wooppigii²⁹ayibaa di, Didaa Anakaa ataag da bishigin Ashiin wookirii ga nakaa dde yolimiin, Anii taax Akristos mataa daa? uuppgi³⁰gibaa tee nidii Akiim biillaa di puuttgii, kumaa sokii haar ga maa iiwugi uushuke. ³¹.Ginee atakala gu kii Alam akii biir, yaa yi suunagi sheeyi didaa uungii Ahaar sokaa daamr sokungi³²shii tutuirungii, << Nakaa shahagi akimii arii nuum daa ungu shaa kkeetkin. Uurungi gaa hunaa. ³³dio gu kii Alamakii Ayibaa li kaawur dishahgi ga haar sokiin daa? uun iish buun³⁴.Ayesus shii << sha hagi daa baam shunaagi adi ddaarir nakaa ga mahagiibishii biir ga kubishagi³⁵deelebe, kkaadsagi ga paayi doogon apoog unu waalda uumigii dii? Gi bbii buum di yiilimiin An akaa shii, Dii shahagi deelebe shii iishinkee kkaassaai wataa da gamgike hunuu gai gaa numaa balgumum wook. ³⁶di kkaassiri yishaa biir iruu gaam, yamuun baa dishgahagi di ga sokaa baa kolii kolii uruu abuuk iish, Annee adi yekirii gi kkaassiri gi ssiin buun wataa yam unu sok. ³⁷.Wataa haani yaaydaawoo gi geem Imamaksol di, Ayibaa dde uru yaati gu yereen shiiunu kkaass daa uu dii gi nee unu waal ooshoon³⁸okii maa kkaash gi maaza wataa balimii kkaass ga haan ddaargumwe, Gu yereen bishii maazike, nuum shii daa Ahuun daa bishii maazi di giizim abeeni, uurunaii ga buun. ³⁹.Yaaybaa ppaamit di << Didaa anakaa da makiin da toniin bishigiin aashiin wokiri ga nakaa uuppigii ooshoon puutti bii, kiim hiillaa dii gu gibaa saamariyaa gu delaalinaa Amanin haar. ⁴⁰.Gu gibaa samariya nee tee da kajli ngeensbiir Ageem buun balir ssamuuk mada daamgi Ayesus Ahaar teyaa Asuu sokur ageem buun⁴¹.Gu gibaa delaalina da ddaalin gi saa ga yaaybiir uuwugii amaniike⁴²yereen shii gaa ppaamit di << wataa haana anamuun wataanidii didaa daa wooyi nay unu amaan hiin da. Namuun gi ssiin baabuun siginaankee Ahaar nee ooshaan di waliil pooqi kkaassi wataa sokirgi namuun ariiman uu

ngii⁴³.Teyaa Asuu dii Apoog Ayesus Amatii puuttirgii ttooragii kkaassi baa Galila jaar⁴⁴dii gi ssiin biir shii Ayi bees gad de akkaassi biir akimii wataa yikaar kaash woori sokurgi⁴⁵bunaa Galila kuma yaamagi di kuma ppil Goolgi, tee baa yaamagi dii Ayerusalem di da bishii haar Ashiin ga diyaa yiilgii, Tee da Ahaar Abaliila keyirgii Ahaari ki kaashar.⁴⁶.Ahaar tuturgii kkaana baa Galiila, mada magi yii takayaa baa waynii waadi haawur, kkipirnahomis Ayibaa ga kwiidi di bishiir gad de sokur, Ayaa biir ataag maar huuna sokurgi⁴⁷ gi yihudaa kuma Galiisa howugii biir madaa sigurigii Ayibaa kumaa soki yargii kkipirna homi di puttaa lumiir, wataa haar yaa biir da ddishir ga wuuwagi ga walagii daamir Ayesus.⁴⁸.Ayesus shii Ga hanaa nuum bilit gi ssugagi shii ayikimiin yilii akii amaan uungii⁴⁹.Ayibaa ga kwiidi di bishii dishii << Ayaa Abbaa hawii, Aat baam shii akiir wuu kkaash lumii kuma kkaassii uungii.⁵⁰.Ayesus shii, << yeey Ayahuun hinii ga naay uruu sook uurargi ga haar, Ayibaa di yaaydi Ayesus woori ga haardi Amaniri jaar.⁵¹.Kumaa lawuu di akiir ahaar sokuu yaargii , gu kii bishii biir axiim kumaa mada iiyugii , Ayaa biir wuur wataa sokurgii wookurari.⁵²shii sahatii aat di walilgi Ahuun Abeeni dootargii Ahuun shii Gi kiim sahatii kanasuu di iish ppaassagi woomgurur kee ahar uungii⁵³.Ye beeni di Asoom baa aat di tee da Ayesus, << yahuun binii gaa naay uruu sook. Wataa mada uurargii walagii biir mishirike Gi nee abeeni Ahaar, Gu gibaa biir aashiin di Amanikee.⁵⁴girihuudaa kuma Galiila di mada tuturgii, Gi nee bilit daa suu biir da maari haar di.

Chapter 5

¹Tee nee apoog yaamagi baa gibaa Arihuudota sokun. Ayesus yerusalemi di kuma ppee goolir.²baa kalii Daa uuw u da masara hiillaa baa yerusalem di da giizin Ageem biin yii daa aabgun iish, Gi ttaaba Ibrayistti di Betzataa da uuwu gad de sokun, yii dii afeem biin paara da baan Abuus sokunyii dii ageem biin paara da baan Abuus sokun.³Gu gibaa mahaa huun da ddaalin saa, Gu bunaa waha bbii, gu bunaa shekelin, gu bunaa iish buun geem gad de wuun gu bunaa miissina di akimii da ii shiirgi Arni ganii baa yii di sokuu ppaagi sokungi⁴dd aara ga baa kuum miish ate ate di ddinagi baa yii di akimii gitigi ajaan aamiri, Amazii biir apoodi, ayibaa ataag di giizir akiim yii di huunan biir da miin walil sokurgi.⁵ Ayibaa kolii sodomi kanadiish di huunaar sokur a beeni⁶mada ayibaa di huunaar iish di yilirii, tee tuliraa da watiin ati gaa huunaan biir mada ariirigi, << walagii kkwalii daa? uurgii dotiir haar⁷ huunaa di, << Abbaa, yii di mada Amigii Abugagii baa yii di Akumii yibaa di ari keduk kuma mikimii akin kkeet, gi kkuup baam shii wataa nakaa rakataa, gibaa yereen nakan atag akimii gizin? Uurgii tuturargii⁸shii gimishi, Angaar binii teerin yeey.uuragi Ahar.⁹Ayibaa di gi beeni walit Angaar biir teeririgii gi maa yaar, Tee daa Ayibaa be walirigii tee gaana sokungi¹⁰.Yebeeni di gu gibaa yihudaa Ayibaa di walil dii, << Gi kaana tee Gaa na Angaar gaa teerigi geera unu tigii daa? uungi¹¹.Ahaar shii tuturigi << Ayibaa di walir nakaa di, Angaar binii teeri yeeyiin uurargi ga nakaa uurungii ga huun¹² Ahuun shii << Ayidaa Ayibaa di, Angaar binii teeri yeeyin di uurgii hokiri ga naay?>> uungii Ahaar dootar.¹³ di walir be shii Ayidaa wataa di waliral Akirii arii; Ayesus shii gu gibaa Amada dii ga didaa sokii mada ddee abeeni yaar sokugi¹⁴.Yebeeni di ayesus Ayibaa di walir dii agubii damogippaanaa gamiirii,” Huunuugaa, Deelee be waliike, watta baan da nee abeeni da takiin wataa Ayakaa hawu ga naay di, attaa bbii yikii suubu yikin maa” uurargi ga har¹⁵.Ayibaa di yebeeni di yaargii, Di walir haar Ayesus wataa puurgi gu bunaa yihuudaa di wokiri.¹⁶Gu yihuudota gi nee abeeni, Ayesus bishil da watin aa tigaa Atee ganaa di ga didaa bishirigi, Ahaar ga metigagi gimshin.¹⁷shii, “ Asoom baam deele be shii souk bishiir, Nakaa shii balgin bishii uurigi woori ga huun¹⁸ nee sigirigii gu yihuudata, Ayesus seera baa tee ganaa di kkeeririn daakka shi akin soki, kuum miish dabaa abbaa baam di uwugii biir gi haani shii kkuup biir kuum miish di katkuriikee saawa , uungii ga haar ga maa kkwahagii gi saa gaazi¹⁹.Ayesus mada beekurigi, ooshoon baigu wokii Ayawun gi kkuup buun dii wataa haan ga maa akin miish, oabaa soom biir da bishirii yilirii uri bishii, dabaa Asoom de bishirii Ayaa shii wataa nidii urii bishii²⁰ at biir urii shuuna, Gi kkuup biir di da bishirii Ashiin arii sunuuk gaa aat biir. Anuum wataa balimiinssuugu Ahaar bishii da tayiin shii ga haar ga suunagi maari.²¹Asoom gu busiaa da wuun daa uushgii wataa huun ga sokaagi, Ayaa shii gu bunaa kkwalilin arii sook.²²gi kkuyup biir wataa haan akirii paarad. Paaradagii ashiin akkoola baa yaa biir di kikirii kee shii²³gaa Asoom ddi dagi wataa akiki dii, gaa Ayaa ddidagi balii kiik, Gaa aa yaa ddidaagi di akirii kiik, Asoom biir ayaa biir di ddaarar ddidagi akirii kii.

²⁴24.Ooshoon ttaa ooshoon ttaa ga numaa balgum wokii, yaay baam sigimiin da ddarkur nakaa dii di amaniri sokagii da kolii kolii kkeetiri. Ahaar awuugi atakalaa kumaa sokakii baasanu toonir shii, kumaa paaradagi akiir yaa²⁵25.Ooshoon teaa ooshoon ttaa anum balgum wokii Amada di gu bunaa da wuun kkuush baa gaat ba kuum miish gaa si gaagi gaa howagii sokiin gaal, Deelee bee shii haawunkee, gu bunaa da sigiin har umu sook.²⁶Asoom gi kkuup biir puuttagi ba sokagi da baasana wataa sokii, wataa nee ayaa biir di shii puuttagi sokagi da baasan wataa baal walii ga haar kikiin kee.²⁷atba gibaa adi didaar de basana ga didaa walirgi, Asoom biir parad wataa Ahaar bariri parad haa kwiy kikin. Kee²⁸.Yaaybaa nee yikimin ssuugu; gu bunaa da wuun da banbi kkuush biir tee da unu siig unu hawu. ²⁹abaabi akimii unu puuttul, gu bunaa bishiin didaa basana ga gaam sokagii da baasna unu gimish gu bunaa bishin didaa shiginaa shii Aparadagi ga dlshagi unu gimish urgi.³⁰Ayesys bmada beekurigi, Nakaa ppissagi baam ga maa akaa miish, Asoom baam abeeni da sigiin Anaa paarad.³¹Gi ssin bam asoka putta ashon shi,ga putta gi bam ashon bamiyi akin mish.³² shi ga nakon da unu putt ashon shi sokin da eren ga dde ashon har adi uru put ga nakayi wadaga da walgi amanagi arigin in-naka.³³ In-nam ddarim gu giba, ga Ayohanis shakagi.³⁴In num wadaga abaiim pisi da unagi wayi in-naka puttagi ashon ba giba akin kash.³⁵ Ayohanis soka shagur wadaga ttasun da shan diyi; in-num shi yakali gi te bibin diyi kkwakkuwalim ga yamagi bibin di.³⁶Hin da pottiri ashon Ayohanis shakagi diyi,kketkar adi uru putt ashon ga naka di wadaga balgin kup-inhishi ba som bam diyi datona kikiri ga naka diyi ddalin sa;bishi da ugun bishi bayi asom bam wadaga ddarirgi naka diyi unu kwiy putt ashon ga aka.³⁷Ahar di ddarir nakayi asom di shi gi ish bibir diyi puttirre ashon ga naka inum aharma worgiyi gi tiga dde kkush bibir akiri siguk appuwagi bibir akimi yili ari.³⁸ Inum inda ddakuri asom diyi aki aman ga han inyay bibir diyi akin sok ikimba kimi bubun di.³⁹Akimba de kkew-sselena diyi ,ga de da umi uu kkotam sokagi ba koli koli di agalayi agu de kkewagi doti ppelessi, in gude kkewagi diyi shi un kwiy putt ashon ga naka.

⁴⁰Ana sok shi wayi wadaga balim kket sokogi diyi akim kkwal balim iyu kuma aem ham di.⁴¹In- naka ayiba eren aka kay didagi di.⁴² In num wadaga akimshuna aakum-mish diyi,in-nakayi mishginke.⁴³In-nakayi huwwana gi zaga ba som bam di ;in num shi akimak kosh in- naka da eren ahawur gi zaga ba ishi bibir di shi, ahar shi umar

kwi y kash.⁴⁴ In-num gi gamagi gamagi bubum diyi umu kash didagi wayi, akim kkwal didagi da hawun amani akin dayi.⁴⁵ In-naka atta bbi ba som bam diyi da wowa yissgum alak walga numa di,sorir ddi yissir umana di, ahar adiyi tuar Amuse ahar adi pugumar numna di.⁴⁶ Ma amanum da kkewkuri har Amuse diyi in-naka diyi shi umak soka amanuk kadin,Amuse in-yay bam kkewkurike.⁴⁷Inda, kika kkewkuri Amuse diyi ga umanayi akim soka amanur shi, akin inda wogingi tta bam di in –nakayi ga numna diyi umu aman hin-na dayi?” ugi.

Chapter 6

¹.Gi nee appog Ayesus yii iishagi ba Galila, Daa yii tti beriyaa daa uu pukir.²gibaa ddaalinaa, gu bun maa huuna walagii biir di bilit da maari haar ga didaa yiligii, utuu iin gi haar³tee nidii gi gu kii Alamakii biir gi huun kumaa poogi tilaa a ppai dde puutti goolir sookir.⁴Tee nidii paasikaa, yamagi gu bunaa da yihudaa ddishiin sokungi.
⁵abeeni sokirgii amuu gi matiin yilirgii , gu gibaa ddaalina kumaa sokii haar baal iyyu yiiliri, gi nee abeeni , koosii gu bunaa bee uushii unaa shuu amiin? Uurgii dotiir pilippos.⁶Nee shii didaa da uuri pilippos ga yila gi woorgargi; Ayesus gi kkuup biir didaa ga mahagi kkwaliri ariiho⁷.Gi nee abeeni pilipoos tuturigi koosii meti a ddiba suu shii gad de gad de buun a sso sso shii akin kushuu gaam. Uurargi.⁸simoon ppettros, Gu kii Alamakii biir atakalaa ga dde di sokur, woorgaa ayesusii,⁹.Aa at di koosii garbu a buuss gi wass asuu kketini gad de huruu mu / sokuri mu/ ,shii gibaa diaalina ga nee unuu maa kkaash diin? Urgi.¹⁰.Ayesus shii, Gu gibaa sokumuun! Urgii woo amgurum. Amatin mosso da ddaalin sokin sokugi. Gu gibaa wataa kuma a buuls walgii a mussoo di sokin abene. ¹¹nee apoogi Ayesus kqsii di teeririgii, ga kuum milish kikir yamagi, gag u gibaa da sokin miyiri, wass di abeeni was gu taa nidii haman da kkwaali huun miyinurun.¹²gibaa madaa ushuu poogim, Ayesus “ Didaa dde shii wataa Ayikiin wug zeal da ayiin di aabgumii iih!. Uurgii gag u kii Alamakii biir wokiri. ¹³.Aeela mii garbuu buss gu gibaa ushinin abeeni da ayiin zeela kkoshkkolo ayikaa suu shemiin abu gii iish¹⁴gibaa di bilit baa Ayesus da sunuri be mada yiligi. “ Nee ooshontta ayibees, Di kumaa poogi kkaassi di arii hawuu di” uungi. ¹⁵gu gibaa be iiyungi ppiissi kkeetin harii, kwi y biir ga mahagi ga maama wataa da soki mishiri, gi ssiin biir hamaan kuma ppai di agem bin yaar.¹⁶Tee ttaa guus , Gu kii Alamakii biir kuma yii da ishin dii tumun yiin, ¹⁷ssiigi shii, Ayesus deelebe shii kuma soki huunaa akiir haawu shii, Dibaa pagii pukii yii golgii addiit kkipirnahon gi puukagi gimshin¹⁸ da ppiissin mada puudgii ayii di amiin¹⁹.Kilo metiri buuss hama ga kanade gi didaa paagi palgi yii mada iingii, Ayesu8s amishii yii yaargii kuma didaa paagi puukgi yii mada ddishirgii yilaar kogin.²⁰shii, “ yikiim koogii, Ahaar hoo nakaa” Gaa huun uurungi²¹kuma didaa paagi pukgii yii di hin kkwaali ga kashagi, Didaa paagi pukgii yii di hin kkwaali ga kashagi, Didaa paagi pukgii yii shii ii mad ttaa waya baa yii di mada souk iingii di kehir.²².Wataa ssangaa bin gu gibaa addeti yii da ayin di wata kim bin didaa paagi puukgi yii gad de di daaga wataa sokugi abeeni, Ayesus shii kii Alamakii biir gi Auun didaa paagi puukgi yii wataa ayikiin gooli, Gu kii Alama kii gi ssiin buun didaa paagi puukgii yii wataa ii gii mishii.²³sook shii bomaa, gu didaa paagi puukgi yii da yereen ttiberiyasii kuma mada dii iyyuun kee, madaa nidii shii kkaassi da Abbaa kikir yamagi, Gu gibaa uushin mei dii ddishuu sokur.²⁴.Gu gibaa dii, Ayesus, gu kii Alamakii biir wataa aben akin sook mishigii, Didaa paa gi puukgi yii goolgii, Ayesus ga kkwalagi kuma kkipirnahomi di puukin.Ayesus mei sokagi mahagi Biir²⁵gu bunaa di Ayesus addetii yii di gama rargi, “ Ayaa ayi sunagii! Gii kiin keyigi a muu? Uurargi ga haar.²⁶.Ayesus shii tuturigii, “ ooshoon ttaa, ooshoon ttaa balgum wook ga nuum, Anum biilit ga didaa yilimigii shii okii sooki, mii da uushimi ga didaa poogimgi da kkwaalimgi nakaa²⁷da nu wokil yikiin maa! Uushagi sokaagi ba kolii kolii g agama gii mamii bomaa! At ba gibaa haar di kuum mish Asoom biilit da kalkuri, uushagi bee ga nuum ga kikagi sokin uurungi ga huun²⁸.Huun shii, “ wataa hinaa bishii baa kuum mish wataa balaa maa diin ga mahagii ga namuun unu sok? Uungii dootiin haar.²⁹tuturigi “ Daa Ahar ddaariri di amana buum bishii kuum mish amii bishii uurungi. ³⁰.Gi nee abeeni Ahuun dii yilumunkee wataa balam amaan nay Bilit baa dinii ayii suunuk. Diin ayi bishii?³¹.De kkewagi mii wataa balimii uush a mish abeeni ga nuum kikin wataa uugi gu kii ppaana baana akkaassi yubaa uushagi “ Manna” da uuwu uushii kee uurargi³².Ayesu shii tuturigii, ooshoon ttaa, ooshoon haa balgum uu a nuum. Amusee mei Amiish abeeni ga numaa akiriim kiik da? Asoom baam mli bir ooshoon a mish abeeni ga nuum urumun kiik³³Mei ba kuun mish daa mish a beeni alumuun hawun. Apoogi kkaassi did a kikir sookagi uurargi.
³⁴.Huun shii, “ Abbaa, mei bee tee Ashiin ga namuun kikin” uuragii. ³⁵.Yebeenii Ayesus, “ Nakaa mli ba sokaagi, kumaa nakaa di hawur akiir ma twoy, adii nakaa amani mataa akar ma dduu yii. ³⁶nakaa wokin ga nuum, nuun nakaa yilimaak kee, shii akimii amaan³⁷baam ga nakaa da kikirii Ashiin kuma soki nakaa unu iyyu , Daa kumaa baam da hawun nakaa amish , akuun matu³⁸.Peddi kuup baam ga kupagii akaa hin, peeddi di ddaarir nakaa ga kuupagi a mish abeeni kuma tiig lumagi bomaa,³⁹di ddarir nakaa shii, gu bunaa Ahaax ga nakaa, kikir atakala dde shii wataa nakaa ga kkinagi, akin kkwal atii da poogi diwuuwagi wataa unu gimish huun kkwalgi bomaa⁴⁰baam, Ayibaa di nakaa ayaa biir yilirii, Dii ga nakaa amanir ashii di, sookaagi ba kolii kolii wataa baliri kkeet kkwalgin, nakaa shii ate da poogi di wuwagi biir nakaa urar gimish.⁴¹.Gu bunaa yihudoota, Didaa Ahaar, Nakaa mli da mish abeeni da lumin kuma tiigi gi kkuur bar urigi, ga haraa abeeni woon katakata⁴²“ Anii Ayesus yaa baa yoseep di Asoom biir gi kuum biir aruun di daa? Delebe akiin, amiish di alumur gi kuma tiig malgin diu daa? Uungi⁴³.Ayesus tuturigii “ Gi iish buum di yikiim woo katakata akaa!⁴⁴haar di ddarir nakaa shii da boosirii akin miish, wataa hanaa kuma soki nakaa di hawur shii nakaa tii bin kubin di wuwagi nakaa unam gimish⁴⁵kkeewagi ba kii bees akimu bin, Ashiin buun gu bunaa ba kuum miish da suunun huuna unu waal uungi

kkewukee, Asoom baam abeeni da sigiin gi da ariigin Ashiin dishii kumaa sokii nakaa unu iiyu.⁴⁶ Ga hinaa ayibaa dde shii asoom yilgaar kee da uugil akaa tagi, Daba kuum miish ageem da hawun di daaga Asoom ddaruri bomaa⁴⁷ ooshoon ttaa balyum wokii ga nuum, Ayibaa di Amaniri sokaagi ba kolii kolii kketiri⁴⁸. Nakaa taana mli sokaagi⁴⁹ sakuu buum akkaassi gubaa di uushagi “ manna daa uuluu uushi, taan sok shii bomaa, akiin wuu.⁵⁰ Mli a miish abeeni da lumin kuma tiig shii akaa ii tigaa, yibaa di shaari akiir wuu⁵¹ Amii di sokaagi biir amiish abeeni da lumin kuma tiig di Ayidaa shii Amlu nee be ashaari gi kolii kolii arii sook, mei nakaa ga paagi kkaassi ga kawuu sokagii da kikiin taan shuum baam” uurungii ga hunaa⁵². Gi nee abeeni dig gu yihudaa, “ bee akiin ga shuum biir wataa balaa uush ga kikagii ga nana unu mish daa?” uungii gamaa uushin⁵³ nuum shuum ba at baa gibaa shii akiimii uushi, baash biir shii akiimii ipi sokaagi gi lish huum akimii kkeet⁵⁴. Ayidaa shii shuum baam di shaarin, baash baam di lipirin sokaagi da kolii kolii kketiri, Nukaa dishii ate tukaagi di wuu wagi biir uraar gimish.⁵⁵ baam ooshoon taan shahagi, baash baam ooshoon ttaa walin iiplugi⁵⁶ baam di sook.⁵⁷ Asoom haar di sokiir wataa ddarir gi nakaa, Nakaa shii ga yaybaa soom watama sokaagi, Ayibaa shuum baam di shaari shii ga yaaybaam urii sook⁵⁸. Da nee amei, haar di miish beeni di tumir kuma kkaassi, wataa dag u sokuu buum da uushigii, Apoogi shii wataa da wuugi akaa tigai mei nee bee da uushinin kolii kolii unu sook urgi⁵⁹ Akkipima homi di teeda suunrigi agubii damage akimii nee ashiin woori. Yaaybaa Sokaagi baa kolii kolii⁶⁰ Kii Alamakii biir akakala ddaalinaa nee sigigii, haar? Uungi⁶¹ shii kii Alamakii biir gi nee abeeni wokii katakata buun ariirigi, Nee nuum unum koroosh?⁶² At baa gibaa be kuma mada sokur shittagon mada sokuu goolirigi shii yilimargii hoo wataa kiin?⁶³ Shuwan agi unar sook. shuum homaa akin putt kkeet ddima yaay da nakaa ga nuum una woo bee taan shvwanagi, taan sokaagi⁶⁴. Shii nuum atakala da akin amaan sokin urgi Ayesus daa uushurigi gi uushagi gu yidaa wataa akii Amaan, Ayidaa wataa ga tonaa kikaagi sooki ariiri ho⁶⁵ “ Gaa hanaa Asoom da yereen shi ga kikaagi akii kkwaali, wataa haan kumaa mada sokii nakaa ga hawagi akiir miish, uurgii woori ga hunaa urgi,⁶⁶ Tee nidii ushiigi kii Alamakii biir atakala gu ddalinaa kumaa poogi tutin, tii nidii gi haar akin ii wol.⁶⁷ yebeenidi gu bunaa kkoshkkola ayikaa suu di, “ Anuum di shii gaa iiyagii kkwalimii da shii? uurgii dooturun.⁶⁸ ppettras tuturigii, “ Nay ga oomagi anaam ii kuma maila yidaa? Abbaa, wowagi yaaybaa sokaagi kolii kolii da sunin gibaa naay da kketininhe.⁶⁹ dig a dde seelagi baa kuum miish wataa nay sokigi amanan kee, Ariinan kee uungi⁷⁰. Ayesus shii, Nakaa kkoshkkolo ayikaa suu buum loskunkee daa? Nuun atakasa dder shii, tax settana “uurngi ga huun⁷¹ yaaybaa yihudaa at ba simoon, zibaa di kkaassi ba keriyot dii wori ga han, Ahaar ho gu buna kkashkkolo ayikaa suu atakolaa gad de, di arii tonaa kiik nakaa sookir sokurgi.

Chapter 7

¹nee apoogi bun gu yihuda gu bunaa uushin Ayesus ga kkoosh haar ga didaa gaazagi, Ayesus ttoragii kkaassiba Galila akimii sokaa tutir bomaa, ttoragi kkaadiba yihuda akimii ga tutagi akirii kkwaal²baa gu yihuuda haan da yaamagi Gordoma da uu gad de dlishkun sokugi³.Gu kaambaa yesus shii “ Gu kii Alamakii binii bishii da bishii naay wataa balii yiil, Amoda nee gimshii attaro gi baa kkaassi yihuda yeey!⁴shii atilaa go sunagi shii kkuniri ga ariigi, bishii biir ga Lusagi akirii bishii, deelebe shii naay bishii bee ashiin ayi bishii wata walgii, poogi kkaassi di suuni iishi urargi ga haar.⁵Gu kaam biir shii ahaar akar amaan⁶shii tee dag a nokaa unv sok deelebe shii akin ddish. Kkash.ga nuuma shii, tee aashiin da unv waal ga muuma di unu wal daa.⁷kkaassi anuum akirum kkaantta miish.nakaa shii, bishii biir shigina wataa walgii didaa ooshoon unu puutti, ungun kkaatta.⁸.Nuum gi kkuup buum kuma yaamagi di goolim iim, Nakaa shii, tee da unv waal ga nakaa ga didaa akin kuupp kkaashi, deelebe shii kuma yaamagi nidii unv gool “ uurgii ga huun tuturungii⁹ga huun uurgii Agalila di hapar.Ayesus Ayamagi baa Gordoma abeeni Gamagi biir¹⁰kaam biir kuma yamagi di mada goolgii apoog. Ayesus shii bag akaa shii akiir maayi gi lusagi kuma ppi goolir.¹¹yihuudaa di gubunaa uushin Ayesus, “ Ahaar sokiraa miinii? Uungii yamagi di abeeni ukaar sokungi.¹²Gu gibaa di yaay biir won katakataa sokungi, Atakala buun gu bunaa yereen dde, “ Ahaar tear yibaa baasara “ ungi gu bunaa yereen die shii, “ Akaa tigaa, Ahaar gu gibaa akiim kuma abeeni peetirun ungi¹³maa atigaa shii bomaa, Gu yihuuda gubunaa uushin Ayesus ga didaa koggi, atakalaa buun ayibaa dde shii yaay biir akirii puuttii woo.¹⁴Gu tee yamagi akanaasuu di mada manke takala Ayesus qgubii sseelagi di gizirgii gimshirgi suniri¹⁵.Gu yihuuda gu bunaa uushin ayesusidi, “ Haar nii kkewagii da tuliin shii akirii kkeeti, Akiin da arirgii de kkewagii? Uungii ssuguun.¹⁶shii ga huun tuturungii, sunaagi a nakaa sungin be akaa da baam, a Di ddarar nakaa di bomaa¹⁷.Ayibaa di kuum miish ga kubagi di kkwalirun, sunaagi nee ageem baa kuum miish sokagi bin mataa. Atakala baa iish kaasiin ga woowagii baam unu miish¹⁸aa takala baa iish kashirii di woori, diidagi baa kkuup biir kkwaliri, Ahaar di diidagi biir di ddariraak di kkwalirin shii ooshoon basa didaa debiin akimii bir akin sook.¹⁹“ Amusee seera ga nuum kikirunkee daa? Atakala burn dde shii aseera di akimiippuugi, wataa haan ga diin akkuu alimgi kkoosh nakaa? Urgi²⁰.Gu gibaa gi nee abeeni “ settana di akimii binii sokir! Ayidaa di kkwalre gaa kkooshagi? Uurargi.²¹Ayesus shii tuturigii, “ Nakaa bishii anum umuu ssuugu dde bishigin kee, Annum Ashiin buum shii da abeeni ayikim soorom²²seera baa iish kkotagi ga nuum kikirike, iish- kketagi be shii gi kii sokuu banaa da ha wun bomaa, gi Amusee akin ushaa, Anuum shii ate ganaa di shii gibaa kketimi iishi²³.Seeraa baa muse waaa balimin ppuug, Ayibaa ate ganaa di shii iish di kkeetirin mada walgii, Ate, gaanaa di didaa anakaa gibaa asheemagi bin da walgiin ga nakaa awoomgi ddi daa?²⁴.Wataa poog tilaa da yilimii yikmin paarad, paradaki da zeelan da kikiin bomaa uurungi ga huunAyesus Masini walagii biir Dootagii buun²⁵shii gu bunaa yerusalem Akimii gu gibaa dde, Haar nii adi huun ga kkoshagi kkwalir dii?²⁶Ahaar atilaa souk woor, Ahuun di didaa gad de shii iish biir abeeni akin woo, gu bunaa kkeetin ppiiss, wataa Ahaar walirgii misihii misihii di ooshoon araa sigee?²⁷wataa shii bomaa, Ayibaa be Ayib Amiin wataa walirgii arimaar. Amisihii di mada urii haawu shii Amiin wataa walirgii ahaari ayidaa shi akamar arii uungi.²⁸.Giya beeni di Ayesus shii agubii sseelegi nki mii mada suunurigii kkuush biir kuma mish kalhirigii, ooshoonnta nakaa arimak daa, yihaa de minii wataa walagi arimak daa. Gi kkuup baam akaa haawu, Haar di ddarirak nakaa sokir, Ahaar taar gi amanaki Anuum shii Ahar akimaar arii²⁹shii ageem bir hawuna gi beni, Ahaardi ddarur nakaa, ga haan di ahar arirar “ uurungi ga huun³⁰.Gi nee abeeni ahar ga kketagi gaazan shii ate biir deelebe shii ga didaa akin gaam kkaash Ayibaa gad de shii gi kkoola har akar kkeet³¹gibaa nidii atakala ddaalina amanin Ayesus , Ahuun dishii “ misihii di mada haawurgi, Ahar ayibaa be da sunurii beni da tidciin arii sun biilit daa boomaa? “ uungi.Ayesus ga maa kkeetagi Gibaa Ddaragi buun³²parisota di yebeeni did a gu gibaa yaaybaa Ayesus da woo katakaa. Sigiiki, gu Lubaa gubunaa kaya kimii, gu parisota di Ayesus ga maa kkeetagi gu Nahota buun ddarun ga har.³³Ayesus tee nidii “ wataa haan Anakaa tee da kutin daaga ageem buum soka, gi nee apoogi kuma di arurak nakaa anaa yaa.³⁴anakaa amaa kkwal soki, shii nakaa akim aak gaam, mada nakaa sokagi ga iiyugii akiimii mish uurgi.³⁵.Gu yihuuda dig u bunaa uushin Ayesus “ wataa namuun ahar akar yiil ayibaa bee maar gaa yaa kuma minii? Kuma gu yihuuda gu bunaa kkaassi baa Gu Ggiriiki akimii bin ya kingie arii yaa sun gu. Grikii gaargi daa?³⁶nakaa amaa kkwal tiga dde, shii na kaa akimak gaam. Mada sokagi nakaa dig a iiyugii akimii mish uu wagi biir anee diin da uuri biir atiga? “ uungii iish buun souk woon.Kanagii baa yii da sookin³⁷da kubiin yamagi dig u tee nidii Ahiin abeeni da takin gi swaa sokun. Ate nidii Ayesus gimshirgi dooshiir, kkuush biir kuma mish kashinigii, “ Ayidaa maar ddu yii shii asokir kuma soki nakaa balir haawu, baalir iip³⁸di amanir nakaa wataa nidii bahii maa! De kkewai wataa da woogi, kanagii baa yii sokagi kimii biir atakalaa unu puutr” urgi³⁹39.Haar di yaa bee yaaybaa shuwagii da sseelen, Dag u bunaa da ama nin haar ga kashagii gu bunaa sokin da wwowu Ahaar mada didaagi biir dig a didoo kume mish akii kashii, shuwanaga da sseelen, deelebe shii akii kikuu sokungiGa yaayhaa Ayesus Abeeni ga

miyagi puuttagi baa gu gi baa⁴⁰ bunaa yaaybe a sigiin atakalaa gu gibaa yereen dde Ayibua bee ooshoon taar yi bees” uungi⁴¹ bunaa yereen shii “ Akristos gi Galilaa arii haawu daa?⁴² kkeewagi di, Akristas zerii baa Daawit atakalaa Betlihem Ahilla baa Daawit wataa haawurgi akiimii mish daa?⁴³ Gu gibaa yaay biir abeeni gi gaazagi mihish gi lish puttin⁴⁴ buun dii kkeual kkeet haari shii Ayibaa gad de shii gi kkoola ahaar akaar kkeet. Amanagi uushagi gu gibaa da kkeetin ppissina⁴⁵ Nahoo dig u bunaa ddaaragun ga yesus di kuma gu Luboota gu Bunaa kaga kimii di kuuna gu bunaa paarisotaa di tutunke, Ahuun shii, Gaa dinii Ayesus ayikimaan ddishuu? “ uungii gu nahoon di dooturun⁴⁶ Gu Nahoon dishii “ wataa ayibaa di nee di ttaaga dde gibaa da woon akii arii” uungii tuturaargi.⁴⁷ Gi nee abeeni gu bunaa pariisota, Anuwd dimaa shii akiim kumaa abeeni anuum paatirum.⁴⁸ bunaa da kketin ppiss atakalaa mataa gu buna Apaarisota atakalaa gad de shii ga haar amanar daa?⁴⁹ u bunaa di seera daba muse da kikiri akirii arii nedaaga Ahuun shii taan ke gepagi uurargi.⁵⁰ Anikkodemaa haar di tag kuma gem ba yesuus di jaar shii, gu bunaa pariisota nee atakalaa gadde sokur.⁵¹ yebeeni di, “ seera babuun ttaa biir abeeni shii akirii siigi, didaa Ahaar bishiri shii akirii miishi ga yibaa gad de di unu paraad. Uurungi ga hunaa.⁵² shii tuturaargii, “ Anaay di shii yibaa de Galiila daa? Ade kkewagi dotiin yiliin! Agaliilaa ayi bees akiir gimiish. “ uurargi⁵³ 53. Ginee apoogi Ahiin buun kuma gubii gubii buun dig ii zin.

Chapter 8

¹.Ayesus yebenii kuma ppe baa ejorsa di goli jaar².Gi ttaa ssaam a kulataa kkwalii tuturugii kuma gubii sseelagi jaar. Gu gibaa Ashiin kuma soki haar mada iiyugii, Ahaar shii sokirgi gimshir gaa suunagii huun.³kii suungagi di seera gig u pariisota ppaamid du maapp gala mutaa abeeni du kketamapp gad de kum gubii gizapgi Atakala bag u gibaa dooshaapp.⁴.Ayesus shii , “ Ayi sunagii, Appaamid bee wataa da mappgi galamuta kketamappakimaa baa seera di, gu ppaamid du wat inaa atigaa gii oosh ga shappaa, kkoosh wataa wooyua katu guuke. ⁵.Wataa haan anaay shii ayii uu akiin? Ungi.⁶gi nee kkeetappgii ga woo yiiss haape wataa nee uungii azabin haar Ayesus shii Tulum kuma kkaassi gi ssigir buum di akkaassi kkaewuri⁷.Ahuun shii gi saa beekuraapp ga didaa dootarigi haar, yesus dogir kuma miish, “ Anuum atakalaa ayibaa akir kkeet ssuba, ataag balir uushaa ga ppaamid bee oosh balirii ppuur.” Uurungi ga huun.⁸nee appoogi bin haaman tulumir kwna kkaassi kkeewuri.⁹.Huun gu bunaa bee sigigii, gu kii ppaana hamaan gag u bunaa yeree di gad de ddee ppuuttii iin; Ayesus oomugaar gi ssiin Appaarmidi dishii amaa dooshii hapapgi¹⁰di Ayesus dwagii kuma miish, “ baa ppaamid bee, Hunuu miin Ahuun? Ayibaa ga dde shii paradagi a iish bini aboini akii maa?” uraappgi ga haapp¹¹shii “ Gad de shii , Abbaa bam uuppgi tutuppi; Gi nee abeeni Ayesus a wataa haan Nakaa ga naay akee paarad, yeey delebe uushugi yekii bishii ssuba!” uutupp gig a haapp.Ayesus kelagi poogi kkaassi Walagii biir¹²haman gag u gibaa di woorigii, Nakaa taan kee lagi poogi kkaassi Ayibaa di arii uut nakaa keelagi baa sokagi arii kkeet bomaa, akiim ssii akiir yaa” uurungi ga huun.¹³nee abeeni gubunaa Apariisota, Ahaay gi kkup binii di ooshoon ayi puutt, ooshoon binii akii kaash uurargii.¹⁴.Ayesus shii tuturungi Gi kkuup baam shii Apuutta ooshoon shii, Gi minii wataa hawunagi, Gi minii wataa balaa yaa ga didaa ariigini, ooshoon baam aui kaash, Amuum shii, gi minii wataa hawungii, Gi miin wataa yaanaagi,akimii arii¹⁵wataa gaazaa baa gibaa di amu parad,Nakaa shii ayibaa gad de akaar paarad¹⁶shii Aparadagin shii paradaagi baam taan ooshoon Nakaa hoo akaa taa gi ssiin baam, Adi ddaraar nakaa asoom baam di sokir gi nakaa¹⁷.Seera buum akimii shii, ooshoon baa gu gibaa asuu da puuttiin ooshoon anu kaashe da uunn kkeewwuke sokungi¹⁸gi kkuup baam ooshoon ungun puutt, Asoom haan di ddaarar nakaa shii ga nakaa ooshoon unu puutt uurun gig a huun¹⁹.Ahuun shii, “ asoom bina huruu miin? Uungii dootin Ayesus Aypsus shii tuturungii “ Anuum nakaas, Asoom baam akimar arii, nakaa shii aa arimaaki, Asoom baam shii amii arii kalii. Uurungii ga huun.²⁰ttoragii baa gubii sseelagii akimii, mada katugi kkaassi kwalagi baa giiza da sokin ddishagi, shii madosuunurigi ayaaybee aashiin woori, Tee biin deele be shii ga didaa akiin gaam kkaash Ayibaa ga dde shii gi kkoolo ahaar akaar kkeet.Ayesys gu gibaa akiin amaan haar woo tushkuri biir²¹Ayesus, “ Nakaa anaa yaa, Anuum nakaa amaa kkwaal sokingi Mada anaa yaa nakaa ga iyyuu akiim miish, ga haan gi ssubaa buum dimuu wuu uurgii woori ga huun.²²nee abeeni gu yihudaa gu bunaa uushiin Ayesus, “ Amada anaa yaa nakaa ga iyyuu akimii miish mada uugii, gi ssiin arii kkoosh iish biir mataa daa? ” uungi²³.Ahaar shii , “ Anuum daa tiig bee, Nakaa shii da ppai da ppai di. Anuum da mishii kkaassi be Nakaa shii akaa daba miishi kkaassi bee. ²⁴ssubaa buum dii wataa amii wuu wokumkee ga humaa Nakaa Ayidaa wataa walagi ariimiin shii akimaa ka amaan, issubaa buum umuu wuu uurungi ga huun²⁵.Gi nee abeeni Ahuun, wataa haan Ahaay taayi yidaa. Uungi dootin haar; Ayesus shii, Gaa dinii didaa da watinaa tigaa ga nuum ga woogii basan daa?²⁶ga yaay buum daa kkwalgin ga woowagi da unaa paarad didaa ddaalinaa kketgin; Adi ddaarar nakaa abeeni didaa da sigiin mishii kkaassi di ugun woo, Ahaar di ddaarar nakaa ooshon di kke tir gibaa. Uurgii wookiri ga huun²⁷shii yaaybaa soom buundi woowagi biir akirii miish. ²⁸.Ga haan Ayesus “ Atbaa gibaa nee mada kuma mishii saa ga kashagi biin,yidaa wataa walgii, Nakaa Ahar di sunurak Asoom wataa balgin woo shii, gi kkuup homa wataa nakaa akiin bishii umuu arii. ²⁹di ddarink nakaa gi nakaa sokir, nakaa tee ashiin da arii yam har ga didaa bishigin anakaa, Ahaar gi ssiin di akirak oomuk uurungi ga huun³⁰nee mada woorigii , Gugibaa ddaalina Ahar dii amanar.Ooshoon kuma tilaa puutra gi baa gibaa biir³¹Ayesus, gu yihuuda gu bunaa amanin haar. “ yaay baam akkeetim sokumin shii, wataa haan anuum ooshon taam kii alamakii baam.³²amuu arii ooshoon di anuum puutt kuma tilaa urgi. ³³shii tuturagii “ Namuun moos baa Abraham, namuun ga yibaa dde shii ga haan gunza akaam waluk akiin Gu bunaa puuttin kuma tilaa umuu waal uuygi daa?” uungi.³⁴Gi nee abeeni Ayesus, “ ooshoon ttaa, ooshoon ttaa balagum wook ga nuum Ayibaa di bishiir ssubaa ashiin di taan guunzaa baa ssubaa.³⁵Gunzaa di gikolii shii kii lawuu baa Abbaa biir di akaar deen, aa yaa di shii gi kiin shii kii lawuu ba soom biir di deenar³⁶yaa di shii kuma tilee (birmadu) da puuttir nuum,ga haan anuum gu bunaa puuttiim kuma tilaa.³⁷.Nuum moosba Abraham wataa walimgi nakaa ariigin yakaa wat agalaa shii bomaa, yaay baam akimii buum di ga didaa akiin maa biil, Nakaa ga kkooshagi kkwalimak³⁸daa Asoom baam geem bir da yilgin anaa woo han Anuum shii daa Asoom buum abeeni da siigimii amii bishii “ uuruagi ga huun. ³⁹.Gu yihuuda shii, Asoom baabun Abraham uungii tuturargi Ayesus shii tuturigii , “ shwattiin baa Abraham a wal in kadii, Bishii Abraham da bishirii amuu bishii kadii sokungi⁴⁰ooshoon di anum kuum miish abeeni da sigin ga nuum wokiin kee, Nuum shii Nakaa yibaa da watiin atigaa kkwalimak ga kkooshagi Abraham wataa nee

akiirii bishii⁴¹bishii baa soom buum amuu bishi uurungi ga huun.Ahuun shii, “ namuun soom akamii arii tuunam. Numuun kkeetam soomga dde, Ahaar di taar kuum miish! Uungii ga haar⁴².Ayesus tuturigii, “ Akuum miish shii Asoom buum walaa, Nakaa amak suuna kadii skungi, Nakaaho Atakala baa kuum miish puuttagii, hawunaa nakaa amuu Haar di ddarak nakaa dishii Nakaa gi kkuup akaa haawu.⁴³diin wataa nakaa mada woogin akima miish yaay baam ga sigagii ga didaa akimi miish akimi arii⁴⁴Nuumanee soom ga dde, dabaa settana kazilagi da shigin daba soom buum ga bishaa umu kkwaal, gi uushagi da uushimi Ahaar dii kkooshir gobaa sokurgi, ooshoon bir akimii ga didaa akiin sooki Ahaar di ooshoon abeeni di akiir doosh. Ahaar taat ayi kukus Ayi soom kukus. Ga haan mada margi kukus daa kumaa sokiin akimii biir arii woo.⁴⁵.Nakaa shii daa ooshoon ga didaa woogin ga nuum nakaa akaamak aman⁴⁶buum gi ssubaa ayidaa anaak woo? Daa ooshoon madaa woogin shii gaa diin anakaa yikimaak amaan ⁴⁷kuum miish haar di walir, yaaybaa kuum miish arii siig. Anuum shii dabaa kuum miish ga didaa akim walii yaay biir akimii siig urgi.Ayesus Abraham Ataag shii sokagii birr⁴⁸yihuudaa shii tutgii “ Naay taay yibaa de saa mariya, shuwanakii da shigin akimii bini sokin ga naay uuwagi baabun sokuun zelagii daa? ” urargi ga har⁴⁹di Ayesus, “ Nakaa akimii shuwanagi da shigin akiin sook, Nakaa ga soom baam di anaa kiik diida gii, Anuum shii tigimaak didagi⁵⁰.Nakka diidagi da kkuup baam akiin kkulaal, Da biir di kkwaliri ga yaay buun di adi arii paarad dde sokir.⁵¹ooshooonttaa baa larinuum wook ga nuum Ayibaa di ppuugir yaaybaam gi kolii kolii akiir wuu” uurungii ga huun⁵².Gi nee abeeni gu yihuuda “ Deelebe wataa shuuwanagi shiginaa akimi binii da sokin miishaanankee, Abraham wuur kee, gu kiibeas di wuun kee, Anaay shii, Ayibaa di ppuugi yaaybaam gi kolii kolii akiir wuu.⁵³wataa haan asoom banaa Abraham da wuur abeeni ayi taag daa? Gu kii bees wuun kee, Anaay yidaa uuygi gi ssiin?” uurargi ga har⁵⁴ Ayesus shii, gi kkuup baam di didagi balgin kiik nakaa awat shii, didaagi baam akiin maa. Asoom baam haar di kikiir didaagi ga nakaa sokir. Anuum shii, Ahaar taar kuum miish banaa, amii uu?⁵⁵wat shii bomaa Aha akimar arii. Nakaa shii, Ahar arigar anakaa. Ahar akaar arii aa uunagi shii watama nuum anaa wal yi kukus,Nakaho ooshoon ariigar ahor yaay biirdi nakaa ppuugin⁵⁶buum Abraham tee baam ga yilagii go didaa sokugii, gi yaa maagi ahar ppuugar. Tee da gaamor yaamir ga har uurgii⁵⁷.Gi nee abeei gu yihuuda, “ Anaay hoo kolii shantama shii akii sheem, Amiin Agamirgi Abraham?” uurargi⁵⁸shii tuturungii, “ ooshoon ttaa, ooshooonttaa balarunum wook ga nuum Abraham shii akaar tuu kkaash shii nakaa sook kadi” uurungii ga huuna.⁵⁹gu yihuudaa Ayesus gaa ppuuragii kaashiin oosh, Ahaar shii Lusiin iish agubii sseelagi akimii puuttiir jaar,

Chapter 9

¹.Ayesus mada toniirgi yibaa tuwngi biir uushagi bbii Luaa gig a dde gamar.²kii Alamakii biir. “Ayi suunagii! Ayibaa be ssuba ba yidaa aturgii gi bbii wahagi walirgii dii? Ahaar di maar dida shigina shii mataa Asoom biir gi kuum biir man dida shigina? “uungii dorin Ayesus.³.Ayesus shii tuturungi, Ahaar ga bishiir ssuba mataa Asoom biir gi kuum biir da maagi ssuba akka agalaa Ahaar ga walagii bishii baa kuum miish baa sun daa turaargi wahagi bbii bomaa⁴di ddaarr nakaa gi kuma tii ga bishii ga namuun unu wal teda ayibaa gad de shii mada akiir bishii miish kim ssinii unu hawv ho⁵kkaassi atakalaa hamaan da wa sooki Nakaa tanaa keelagi ba poogi kkassi uurungii ga huun⁶.Ayesus watama uuringi atigaa akkaasi ttaapirigii, gi maala biir di poolayin ssowuri. Atwaa di abbi yibaa muri⁷dishii u yeeyi siiloham yii da abguniish upiin. Urgi, “siiloham da uu Da gami da uu di, Aribaa yebenii di jaar uupirigi, gi bbii biir di yiliri turuu hawur⁸.Gu kaam biir, ga baa de taagi mada Ahaar damirigi yilaar” “Haar ni bee ayibaa di soka daamir di wataa taar haraa.uungii dootar⁹gibaa bee y tuhii taar haraa “uungii, yereen shii, Akkaa akigaa, ppuur wataa haar, bomaa uungii Ayibaa di yobenii “Nakaa ta naa har”¹⁰.Gu gibaa shii bbii binii a suu biin akiin da kaargi ga nooy dii? “uungii ahaar dootar¹¹nee abeeni Ahaar” Ayibaa di uular ga Ayesu ssotur kkaassi bbii baam a suu biin di muuri ga nakaa, kumaa yii siilaham yaayi yaa uupin ! ga nakaa urgi Nakaa di yaangi uupgiin Amishagi yilagi. Uurgii tururii ga huun¹²bunaa shii “Ahaar sokir a miin? Uungi dootin haar Ayibaa shii Nakaa akiin arii” tururargiGu paarisota wataa Ayibaa wan bbii di Awalirgi dootagi buun¹³hunaa yabeeni di ayibaa di gi shittokon di sokur bbii waana di attaa bbii baa gu bunaa pparisaa di ddishar¹⁴da Ayesus ssooyirgi kkanssi bbii baa yibaa wahagi kaarigii sokun tee gaana.¹⁵paarisaa di shii wataa kiin ga yiligi mishigi Ayibaa dootar, Ayibaa di yebeeni di “Ahaar bbii baam amiish katkuur twaa, Nakaa shii uupkin yilgiin ke!” uurungii ga huun.¹⁶paarisaa atakalaa gu bunaa gad de, “Ayibaa bee ate gaanaa ga didaa yikirii puugi, yibaa baa kuum miish ageem di haawur ga walagi akiri miish “: uungii. Ahuun atakaala yereen shii, “Ayibaa di maar ssubu akiin bilit bee Ashgiin bishii di ga suunagii arii miish daa?” uungii anee abaeni gi gaazagi mihishiin iish¹⁷nee apoogi gu bunaa Appari saa ayibaa di waahar bbii di sokur gi nidii yaay biir bbii binii di kaariri ga naay bee ayii uu akiin?” uungii yebenii Ayibaa di. Ahaar taar yii bees uurigi tuturnkigi.¹⁸yi hudaa deelebe shii Ayibaa be wataa sokurgi bbii wahagi wataa Ahaar mishii yilirigii akirii amaan Gahaana Asoom gi kuum biia yibaa di da mishii yilini bee, kuma iish ulaar¹⁹.Gu bunaa uluun gi nee di, Ahaar nii at buum, da anuum di walit bbii wahagi tuwaar uumgii daa? Deelebe shii akiin ga yilagii? Uungii dootar²⁰biir gi kuum biir tutugugi. “wataa haar walirgi at banaa, bbii waghagi mada walirgi wataa tuuwargi amun arimar²¹akiin wataa yilirigi akaamar arii mataa ayidaa bbii biir asuu wataa karargi namuun akamar arii Ahaar taak yibaa basara Ahaardi yabaa yaay kkuup biir woori Dootim haaraa! Uungi²².Asoom biir gi kuum biir Gu yihuudaa ga didaa kogaagi nee uungi, Ayibaa “Ayesus masihi di” uurgii puuttir ooshoon, woowagi sokin gad de Agubii damagii buun atakala wataa da puuttigi gu yihuu daa bee abeeni gi buun woo katugi ke²³yaay nidii Asoom biir gi kuum biir “Ahaar yibaa basaran Doota haar! Uungi²⁴.Yebenii gu paarisaa Ayibaa di sokur blii wahagi diishi ttaa asuu biin uu uungii, “Anayi, ooshoon gaa woowagii ga kuum miishkikii didagii! Ayibaa bee ssubu wataa walirgi namuun arimar” ga haari.²⁵di shii “Ahaar walirai ssuban biir nakaa akiin arii, Didaa gad de daaga daa ariigin. Nakaa tuwagi gi bbii waana sokagi, Deelebe shii nakaa yilgin uungii ga huun tuuturi²⁶.Ginee abeeni Ahuun, Diin da maari ga naay? Akiini abbi binii akaaririgi ga naay? “uurgii dootiran²⁷shii “Gi shittokon ataag anakaa wookum anuum akimaakmishi siig. Gaa diin hamaan ga sigaagi da kkwalimigi? Wataa hin anuum shii kii Alamakii biir ga walagi kkwalimi daa? “uurigi tuturungi²⁸.Gu paarisaa gi nee abeeni ga yibaa di woon ddi (orihani) Naay di wali alamakii biir, namuuh shii kii Alamakii baa muse²⁹miish ga Amusee di wataa woorigi namuun arimaar, Ayibaa bee shii amiin wataa Ahaar hauurgii shii akaamar arii “uurargii³⁰.Ayibaa di shii tuturigii, Ahaar bbii baam kariri ga nakaa, Anuum shii gi amiin wataa Ahaar hawuurgii shii akamar arii uumgidaa? Anii yibaa di wookor³¹miish gu bunaa waliin ssuba wataa akiin siig arimaar yibaa di kogirii shunagii biir da kubiirii shii namun siigiman³².Gi shittakoo shottokon uushagi yibaa di bbii gibaa da waan da waliin duwar gii wataa karirin, sigigii akiin arii³³bee shii akiin aawu tgeem baa kuum miish kalii, didaaga dde shii ga bishii akiin miish sokungi “uurungii ga huun³⁴shii tutugii “Nay gii sheem ga ssubaa tuuwe suunam namuun daa? Uurargii yebeeni Ayibaa di gi sook amada gad de agubii damagii buun akimii puuttaar.Ashuwanagi bbii wahagi walagii gu gibaa³⁵yebeeni, GU paarisotaa Ayibaa wahaa bbii di sokur di sokagi amada gad de Agubii damage buun akimii wataa balar puuttii sigire kee, Adi ddaarar “At baa yibaa ayi aman? Uurargi ga har³⁶di shii, “Ahaar di minii? Ayaa Abbaa, wokiin ga nakaa nakaa balgar aman~ “uurgii tuturargii³⁷nee abeeni Ayesus, Daa yilii gi shittakan Ahanx deelebe gi naay soka woor gi naay taar uurargi³⁸di tuturigi “Nakaa Amanarke Abbaa baam Uurgii, googomir daamir Ayesus³⁹.Ayesus shii, gu bunaa akii yiil wataa balii yiil, gu bunaa ga yiligi da sokin shii bbii waahagi wataa walgi, ga kiik paradagi nakaa kuma mishii kkaasi bee haawuna ke “urgi⁴⁰[aarosaa gu buinaa sokin gi huun atakalaa gu bunaa yereen dde nee sigigii,

Anamuun shii bbii wahagi uurgii boom daa? Uurargi⁴¹shii, bbii wahagi shii awalim ssubaa akimi kkeet sokungi deelebe shii akmiimiil muumgi da ga han ssubbaa buum ga num abeeni unu aay.uurgii tuturi ga hunaa.

Chapter 10

¹.Ayesus mada bekurigi, “ ooshoonttaa, ooshoonttaa balarunum wooki ga nuum, Ayibaa wokor baa kalii di attattumaa ga gizagi dii oomurii,kumaa yereen di gizir, Ahaar taar yi lidagi, taar yi buugiagi. ²aatatrumbu wokor ba kolii di gizir shii, Ahaar taar yi kayiyagi.³.Ga kayiyagi di ppuugagi ba gatta uruu kaar, Gu kalii di kkuush biir arii, Ahaar kalii biir gi zagaa zgгаа buun di ahuun uulun kuma tig ahuun urun puttii⁴kalii biir ashiin mada puuttiri kuma tilaa, tta bbii buun ataag jaar gu kalii di kkuush biir ga didaa da ariigii apoog bir utuu iin.⁵.Kkuush baa gu kii moos ga didaa akii arii Gibaa da moos paayi shii, Ahar ga utagii akiin kushu urgi.⁶yaay wataa nee bee wokirii ga huun, Ahuun shii didaa haar wokirii ga huun bee diin wataa walgii akii miish.⁷.Ayesys hamaan “ ooshoon ttaa ooshoonttaa balarunum wook ga numaa, Nakaa ttattumuu ba gu kalii .⁸bunaa tag naka da iiyun akumaa uereen da giziin ashiin taan kii lidagi taan kii buugagi, Gu kalii shii ga numaa akiin siig⁹.Di taan nakaa, haar di ga nakaa di giziir uruu waal. Kuma kimii uruu giis, kumaa tilaa arii puutt, shahagi baa moosso uru gaam¹⁰lidaagi, ga didaa yereen wataa yakaa wal ga lidaagi di, ga ttooragi, ga midaa gi iish arii haawu nakaa shii gu kilii di bal kkeet sokaagi abeeni bal kkeet ayagii haawuna ke “ urgi.Ayesyus kaayiyagi Daa baasan¹¹kayiyagii basara tan nakaa, kayiyagii basaraa Lubaa biir gag u kalii arii kiik¹²ooshoon wataa akiin walii shuwar di arii kayii, gu kalii daa biir dakiin wal. Gu kuun di mada iiyugi gu gu kalii mada yiligii, oogur gu kalii di uru pay Gu kuun di gu kilaa bugugii, gu bunaa da ayiin uru mihi iish.¹³di ga didaa shuwargi ga kayiyagi, Agu kalii di akir gaaza¹⁴.Kayiyaagi basaraa tan nakaa, Nakaa kalii baam ariigin.gu kalii baam di ariin nakaa¹⁵.Asoom watama ariir nakaa naatas watama Asoom arigar, Nakaa gig u kalii baam gaman ariiyam Lubaa baam gugokalii ugun kiik¹⁶bunaa wokor anee da gitin shii gu kalii da yereen kketiro Ahuun shii ga buwagii ga nakaa unu wal. Kkuush baam unaak siig unu abuuk iish unu wal attattuma gad de, keuyiyagii da buun anu wal siga dde¹⁷.Lubaa bam tutunugii ga digaa kikinke Asoom baam shunarak¹⁸hanaa Lubaa baam attaa bbii bam tag unu kaash, Anakaamdi gi kkuur baam di unaa kikii bomaa, Nakaa Lubn baam ga tonaa kikagii, shii ga tutaa kashagii ppiiss kkeetiri wowaa katuga gii bee shii kaashkin ageem baa soom baam” urgi¹⁹.Asabii baa yaybee ashiin dii gu yijhuudaa haaman. G gaazagi putting mishin²⁰buun shuwanaga da shigiin di akimii bir sokin, Gaazaa biir toniinke! Ga diin haar asigimargi? Uungi.²¹shii, “ Ayibaa di sokir shuwanagi, da shigiin akimii yaay wataa nee ga wowagii akiin baasa. Shuwanagi shiginaa bbii baa gu gibaa waahaa bbii ga karagii arii miish daa?” uungi sokugi.²² Gu yihuudaa Ayesiin waagagi / Daadagi/ buundi Ayerusalem di yaamagi baa seena a gubii sseelagi ga diilagi unu yaamii sukugi, tee biin tee yoooo sokungi²³shii agubii sseelagi akimii tturagii “ Gardapo baa Solomon” daa uu, appeppen soka tutiir sokurgi²⁴di gu bunaa yihuudaa Ahaar di yisargi Anaay haaman gi kinii kimii baaun da amiingi? Awalii Amasihi di shii atakasaa haadiin wokin ga Amuun! Uurargi haara.²⁵Gi nee abeeni Ayesus tuturungii, Anakaa ga nuum wokunkee, Anuum shii akimii aman, Bishii nakaa gizagaa baa soom baam da bishiigin ashiin di ga nakaa unuu puutt ooshoon²⁶shii gu kilii baam atakalaa ga didaa akaa walii , akiimi aman²⁷.Gu klii baam kkuush baam ayi siig, Nakaa ahuun ariigun, Ahuurii unu uut nakaa apoogi²⁸sokaagi ba kolii kolii ga nuumaa uungun kiik Ahuun gi kolii kolii akiin miid, Ayibaa gad de shii kkoloo baam akimii Ahuun akii miish²⁹.Asoom baam haaradi ga nakaa Ahuun kikirak, Aashiin biin di swaar. Homaa wataa nidii akkoolo baa soom baam akimii ahuun gaa toodagi akiin miish ³⁰gi nakaa gad de “ uurungi ga huun.³¹nee abeeni gu bunaa yihuudaa sigigii uhar ga kkoshagi Hamaan yaashgiooshi³².Ayesus shii tuturungii, “ Bishii da baasan Asoom baam ga nakaa kikiraki gi saa bishigin ga nuum sunununkee, Ahuun gi nee atakalaa bishii da minii gi oosh da kkwalii ga shaap nakaa daa? Uurung ga huun³³yihuudaa shii, u naay tayi kuum miish ga didaa ashootargi bomaa, Bishaa da poplin ga didaa bishirigi gi oosh adi arii shaap midin naay wahigi yibaa wataa soki gi mayi iish ga kuum miish hoo” uungii tuturarargii ga haar³⁴.Ayesus shii, “ Nakaa hoo, Anuum tam gu kuum miish haar. Ayesus shii, “ Nakaa hoo, Anuum tam gu kuum miish uunumgi ga numaa daa uun aseera buum akimii sokinke kkeewagii daa?³⁵miish gu bunaa yaay biir da kikii taan kuum miish urgi, Didaa uun de kkeewagi akiin beed³⁶Wataa haan shii nakaa, Da sseelenaa Asoom kumaa poogi kkoossi ddaarargi, Nakaa atbaa kuum miish unagi gi nee, Akiin da shotigi kuum miish amiuu daa?³⁷.Wataa hanaa nakaa baa soom baam akiin bishi awasaa soki shii ga nakaa di akimaak aman³⁸bishii baa soom baam anaa bishi walaa sokii shii, ga nakaa shii akimk aman shii Abishi bee aminim Ginee Asoom akimii bam Nakaa di Akimii baa soom baam wataa sokagii, Appool maamigi umuu miish “ uurungi ga huuna.³⁹yihuudaa hamaan har ga kketagii kkwaalar, Ahaar shii akkoloo buun puutrit jaar.⁴⁰.Ayesus hamaamn atidet ba yordaanos Amadaa Ayohanis gi ataag amada shakargi sokurgi jaar, abeeni soka iishir⁴¹gibaa ddaalinaa kuma sokii haar iiyugii, “ Ayohannis bilit gad de shii akirii sunuuk, shii yaaybaa yibaa di nee di da woori haar aashiin taan ooshoon souk gi uungi.⁴²di gu gibaa da ddaalin amanin Ayesus.

Chapter 11

¹.Bitaaniyaa Alahuu ba Maariyaamii gii aphaakum biibiib Maartaatti, aryibaa dii Alaazaar adii uwaargadhee makaar waa ishii ²maariyaam ba abhaaphii ab soom baa daabiibaa maamuphiingii ashuuyee quufii biibibiyii in soog daa qiiniibii waa Alaazaar ahaar maa maargii ishii iniiyaa shii taar kaam bibiib waa wadaagaa heeni unguu kaamii adii kuumas geenba³.Ayesuyii ar yibaa dhaarayii, n abbaa! Wuurigaa adii shuuner inaayi maar ishii ugi.⁴yesus in inaa gii teedae siigiiringii, in huunaa baa Alaazaar gii wuu.u wadaagaa duugii guurag phaash waa in. maa diidiin baa kuumishii wadaagaa maadigii fuuxiiyii, ar at za kuumishii wadaagaa maadiigargii diidii waa urgii.⁵.A yesus shii Maartaa gii gu guu phaakuumii biibib, Alaazaa waa kuuyii shuunarii waa.⁶gii huuna ayii Alaazaar wadaagaa maa siigiringii waa maadaa kuphaagii waa in iiduu sookunii ate suu,u⁷inaa afogii shii A yesus “ haaluituu gaalaa akaalii aqaaysii baa yihudaa unaaiyii! “ urgiyii gag ii alamaak biibiirii kuuyii woorii⁸.In gii alamaak biir shii, “ alaami irii! Gii maa dhiishiin baa guu yihudee gii osh waa kaayee gaa phuuragii, inaay shii akaalii gaazaay yak kuumaa maatiin daa? Uwaargii.⁹shii ,aa tuuturingii” in maa keeliin ba tee gadhee qeetiin a saa. Atii koosh qoloo ayuuka kaangaa dheer gaalaa dhuu daa? Ar yibaa dii yaayir gii kuumaatee wae maa keeli in ba tee deedae yiiliringii akiirii koorashaagii¹⁰.Ar yibaa dii yaayir gii kiim phiinii shii in maa keeliin deedaa miitgii abenii urii koorashagii “ urgii¹¹in inaa daa worin gii kee afagii “ Alaazaar in Zaarii baanaa ishiin kee inaakaa shii unaa yaa a shuuk haarii “ urtaa huunii¹².Ainaa abenii in gii alamaa biibirii “ ayyaa abbaa ashiir kee waa shii urii fiili “ uwaargii¹³maa wuurgii wodaagaa Alaazaar woorgii umii in huun shii ayaay baa ishaagii aphiiish deedaa wooringii unii phuugaa umii,¹⁴haamii A yesus gii sun ishii “ Alaazaar wuur kee¹⁵.Inuumii ga kuushagii madiiming ii areegii hiihaa hiiy inaakaa lakaa sokuuk amaatin deelbaa shii yuumii baalaa ii. Ii kuumaa geem biibirii!” urtaa huunii¹⁶toomaas arhaar “ Diidimos “ adii uull orrii shii, waa iyum laala iyii, inaanumii gii gi alamaak gii huunii unanii wuu. Uu! Urgiyyii gii alamaak unguu bunaa erenii wooruniiAyesus wuu.uu baar waa gii sokaagii¹⁷Ayesus gii teedaa keergii amaatin, Alaazaar maa wuurgiiyii gidaa kaanargii kee a tee a doogonii sokakg iinii biibiir daa ariiringii¹⁸yurusaalem abenii wadaagaa deedaa zeezii miitiir adiish waalaa ayaagii ba taakkaalaa baa saa. Idii taamunii unii shiixagii waa gadiin¹⁹yihudaa adhalaa gii ba ayaay ba wuu. Uu gaa guu kaam waayii A maartaa gii maariyaamii bal waa phiits waa daa iwuugi waa.²⁰haawagii ba A xesus daa siigiibiiyii kuuyii fuxguub was, maariyaa shii sookub was akiim baa gubii waa.²¹.Maartaayii gii teebinii A yesusii “ abbae maa inaay asakii gaadiinii amuuyii , ar kaamboemii akiira godiina wuuwaag ii gadiin²²waa shii dheendee inaay ahaar adaa meer. Ar kuumiishii maadiringii kiikgaa ayii inaakaa ari iginii uwiigii²³gii teebiin , “ arkaan biinii ur giim iishii “ awaargii²⁴shii maa tukkubingii, Atee diibaa kuuphagiyyii guu bunae gii teedaa wuugii daa wuu.uu giimiish giyyii wadaagaa ahaar madiirgii giimiishii inbaakoe ariginii urgii ²⁵yesus waa “ awuu.uu giimishagii, gii sokaagii inaakaa aryibaa dii amaniir gii akaa a wuuryii shii ur waa sokaagii.²⁶sookiirii adii amaniir gii akaa ashiin waa koalii gii koalii akiira wuuwagii iniiyaa uyii amaanda waa? Uwaargii²⁷.Ahaaph awinaa abenii, “yee ii abbaee inaay A kristos , adii kuumaa gogii qaatsii gii haawagii sokiin ar at baa kuumiishii wadagaa maa sokiigii amaniin kee “ uwaargii.Ayesus A Imaan phi ba Alaazaarii guushagii biibir²⁸.Maartaa wadaagaa maa ubgii inaa afogii madiibgii yaa ii gaa [haakumii haaph maariyaamii gii xeeqaash ubgii waabgii “ ayii alamaak baa sokinamu, ugee uu waa ubgii ²⁹maariyaam wadaagaa moa siigibgii inaayii kaamaa giim shiibyii yab kuumaa geembee Ayesus³⁰.Ayesus amaadaa kuuphagii maartaa gaa haarii haawuurabii waa shii amman shii akiimbaa hiilaa dii giiziiir. ³¹guu bunaa gaa haephii gaa phiitsaagii waa gii haaph waa sokuunii akiibee gubii waa. A maariyaam giimshiip awaashae gaa fuuxagii gaamiin haaphii in huunii amaadaa kaanagii yaaph gee kowaagii uwuungii utaaph ii fogii. ³²maariyaam amaadee sokuukii ayesus maa shuushaph gii wadaagaa maa gaam in gii haarii asoag biibir maa kuuyibgii, “ abbaa! Inacy amuu a sookii kaadiinii ar kaambamii akiira wuu. Uu koa diin” uwaargii.³³.Ayesus ukooyu biibyii gii koowagii baa guu yihudaa guu bunaa iwuun gii haaphii idea yiil irungii in shuunak gii wuutsaagii in kiimii bibir amiin ³⁴amiinii? Uriingii tootiir gii, haawiiy ii yiiliin Abbaa! | uwuungii tuutuugari.³⁵yesus in imaan phi biibiirii kuuyii kuukiinii³⁶.Gii yabenii guu bunaa yihudaa. “ yilii ahaar shuuner gaa kiinii! Ugi.³⁷hun ataakalaa buubun abenii unguu buunaa erenii shii ar yibaa adii kaariir phi baa gibaa daa waaphii baa waa Alaazaar gaa lakiir wuuwagii akiirii dandaa miish daa waa? UwuugiiAyesus ga Alaazaarii a wuu.uu daagak giinii birii³⁸amman akiimii biibinii giwuutsaagii, jaar kuumaa moedaa quufuuumu dii, ar quusumu dii taaar baal ba osh waa. Ar baal dii wuutsaar gii osh waa.³⁹yaabeni Ayesus, “ or osh dii teer shiimii urgii A maartaa aphoakun adii wuuphii shii, “ Abbaa koenbaa shii daabirkee, gii daa kaanarg ii gii kaanii ate adoogon biibiir waa “ uwaaph gii⁴⁰inaa abenii Ayesus. “ a a,amer waa adiidaa ba kuumiishii madiingii yiilii inaakaa akageey wookagii daa waa? “ gaa haaphii urgii⁴¹.Aiinaa agogii in huunii ash dii quufuuumu di teeriishii Ayesus shii yiiliir aphii amiisghii “ Ayyaa abbee! Gii akaa siigag giinii biniyyii gaa ayii ugee kiik maa diidagii.⁴²aayii gii teeshiinii gii akaa daa siigeg gii inaakaa ariigin kee, shii unguu gibaa bunaa dooshiinii amuu baa wadaa gaa ayii inaakoe daa

ganmegii zal waa amanaagii waa daa woonaagii inaa urgii⁴³. Dee unaagii inaa gii quush daa soonii waa, Alaazaar fuuxii kuumaa muui! “ uuluu uwaargii⁴⁴ haan ii ar yibaa dii wuukuur wae. Abenii Akiimbaa quufumuu dii fuucur kuumaa tiilwei in shoog biibiir asuu. Uu gii qooloo bibiir a suu. Uuyii in buuleen dee tuushii, a xaaphii biibiiri tuushii moorii waa Ayesus feelii maarinii omkuumaarini! Balir waa yaa, agii! Urgii woortaa huunii. Ayesusii gii qooshagii waa gaalagii⁴⁵ buubunii⁴⁶ yihudoe kuumaa geebaa maariyaam bunaa iwuunii ataakoela bubuun daa dhaalini doe maa. Ayesu giliyiyi kuuyii amaanii⁴⁶ ataakaalaa buubunii in ereen shii in er eenii kuumaa geembaa zaariiyii, indeedaa maarii Ayesus wookii gaa huunii⁴⁷ A inaa abenii unguu Luboonnii guu buunaa kaayaa kiimii gii Gariisonnii ayyay baa guu yihudaa maa gaamii uliiggii, ayaay baaayibaa abiiliit daa dhaaliin daa sokii suuniirii waa. Iniiyaa unaa maagaaguu kiinnii daa noosanana gii anayii?⁴⁸ inaa amuukaa haan woo . unguu gibaa ashiinii gaa hoorii uni amanazii guu buunaa Roomaayii maa uwuugii , agiibii daa tsee leenaa baanaa unguu gibaa boonaayii unii ii.ii a xaaphii “ uguu⁴⁹. Ihunii ataakaalaa buubuun gadhee qayyaaqee adii uuwaaryii, akoolii buutsii sookuur kaayaa kiimii baa Lubootaa Ahaar gii umii maa shii akiimaar areegii⁵⁰ gii maa sheemiinii baal waa kuuphii maadaa kuuluu unae kuuphagii, or yibaa gadhee gii wuu. Agii ga gibaayii gaa umii bal boosaa yii akiimii siigagii. “ urtaa huunii.⁵¹ Ar haarii inyaa y baa a ish biibir abrnii gii kaayaagii akiirii wowagii a koolii diiyii unguu kaayaa kiimaa baa Lubootaa deedaa sookuulgi, Ayesus gaa gibaa dii sookiirii maadiriigii wuu. Uu gii shuugagii daa woor ii waa⁵² gibaa dii tsiin waa maa. Aki sookgaalaayii, unguu shaaxiin baa kuumii shii unguu bunaa qaatsii quuf quufii bunaa zaakanii gaa gii gadhe gii abuuk ishii waa sookiin waa gii wuwu⁵³ haanii guu buunaa ateebiin dii maa tuukiingii gii qoosh Ayesusii waa maan waa gaazagii⁵⁴. Gii teebiin Ayesus ataala baa suunagii ataakalaa baguu hhuda a gii tuutagii gaa daa umkurgi daadii kuumaa xoorak baa qaatsii adii madaa daaga yii adae dhiish kuunii, kuumaa hiillaa baa Efreem daa uwuuyii maa yaargiyyii gii alamack biibir gii huurii kuuyii duuwuu ishiini amaatiinii⁵⁵ gaanaa baa Faasiikaa guu buunaa bihudaa maa dhiishuugiyyii, a qaazii abenii in gibaa daa dhaaliinii, in tee ganaa dii maakii waataa dhiishii gii ab ishii waa kuuyii gooliin kuumaa baa Ayesusii⁵⁶. Huunio guu buunaa baa gii Ayesusii waa koyiin waa bal gaamagii agubii tseelenaa abenii maa doosh giyyii, phuunu gaa diin gaa uumii? A kuumaa baa tee ga naa dii ur haawuu daa moo? Kuuyii lalii gii huunii⁵⁷ Luboonnii guu buunaa kaayaa kiimii gi guu gariisonnii, gii qeet Ayesusii waa, aryibaa amaadaa sokii haarii arii gaa umii madigargii sunukagii unguu gii kuuyagii fuxin

Chapter 12

¹.A tee gaanaa ba faasiikaa ate kaangadhee dee sok inii, A yesus Bitaaniiyaa amaadee sokuurgii Alaazaar haari ahaar adii Ayesus bunaa wuu'u abenii shuggur waa sokgii² mash gaaph dee ushiinas ab maartaa uwa bii dharagii. Alaazaar shii guu buunaa haarii bunaa dhiish kunii azeelaa gadhee alenii sokunii ³maariyaam gii yaabenii maa daabiin daa geet maa kaabalak abiil daa qanii ayiishaak daa phiitsin " Naardos" adii uwaar abenii daa biishii wadaagaa atakaalaa ba liitirii duaan sookagii kaayiringii, ashooq ba Ayesus maa suu. Imaan muuphii, ashuuyee quuf biibiyii maa muayibingii, asubii dii shii agaag baa naa daabiin giikanii kuuyii sheemir⁴. A gii alamak biibir abenii gadhee. Ar yihudeeyii in gibaa aqaatsii ba keriyot, Ahaarii ahar geetii sokaar waa soki ii shii anii abenii. ⁵ab daabibaa zaa agiboa dhibbaa adiishii shuukiyyii, ga diinii ga guu xiixinae waa daa a akiingii kiikaagii? " uringii worii⁶ inaa shii gaa guu gii xiixinaa akiinaa phaats was phaash. Yii xaaleex deedaa sokuurgii urgii shii in qaarxixii ba giizaa bubuunii ndii teeriirin abeniiyii urii kooyagii waa. ⁷.Ayesus shii " ab. Haaph oulm keeph! Ateebaa kaaaagii baamiiyii gii sookii shaagii wae in doobinae dii daa kaatkii daa⁸ gibaa xiixinaa gii teeshiina a geemii akuunii kuushuu gaamagii Inaakaa shii teeshiinii akiimii gamii " urgii" Unguu Luboonni unguu kaayaa kiimii Alaazaaryii Gallagii buubinii⁹ yihudaa abeniiyii unguu gibaa bunae abgunii ishii daa dhaaliini Ayesus amastiin sokaagi siigii gii yaabenii Ayesus daagaa waa maa akii sokgaalaa. Alaazaaryii ahagr buunaa wuu.un abenii ashugur shii gii yiila giwaa uwuun gii maatiin¹⁰ yaabenii unguu Lubeenni guu bunaa kaayaa kiimii baa Alaazaaryii shii gii qooshaagii waa indaa xoorii daa maa a¹¹ saabab biibinii shii ataakaalaa baagu hihudoota daa dhaaliinyii gii haarii ungii igiigigaa Ayesusiiyii kuuyii amaanin adeeda sikuugii Ayesus gi ma diidini Ayerusaalemiyii giizagii bibirii¹² tsangaayii unguu gibaa daa abguun ishii gii maa dhaa inii gii tee ganaa dii goaliin phiimiish Ayesus yrusaalem madiirgii haawuu siigii¹³ saa a ba meexii geeti a qaalooyii, gahan gii fetagii woa daa fuuxgii, gii quash daa sooniiyii, A Hosaa inaa. Akuuyi baa Israa el ahaar zaagaa baa kuumiishii ba baabbaa unii iwuu deemii kee waa " ugi¹⁴. Ayesus gii yaabenii a at ba haarii gadhee gamiirii sokiir abenii akiibee qeewagii abenii qeewii kee, ¹⁵sayxiin in haan qaa lakiimiin kogaagii, urii gaa ar kuuyi bumii a. at ba haarii sokiirii abenii ur haawugii uwuungii¹⁶. Gii alamaak bibiirii aphii ataag iniiyaa akiimii siigaagii, Ayesus ga maa diidaginii biirii wadaa maa teerargii phiimishii afogi in inaa ayay baa biibirii wadaagaa maa qeewingii iniiyaa wodaegaa haarii madding ii maagii kuuyii gaazaa¹⁷. Unguu gibaa giyaabenii ahaarii Alaazaarii akiimbaa kaanagii abenii maa ulaph gii, bunae wuu.un ataakaalas bunii shuugurunii sokunii ageem birii iniiyaa maagii biirii fuxiin ashoon maa basaanii wae sokukgii. ¹⁸Gii yaabenii dae abukii ish guu buunaa buniin suwn a biilbaa gii haarii deedaa siigingii, gii hanii waa dae fuxgii¹⁹ bunaa Fariisotaa shii, " adee ga dheer adhiimae gii fuxagii wadaagan maa akiimingii miishagii umii yiilagii, in fogii qaatsii afog biir utuunarkee gaamii loliingii Ayii Griikii ga dheer Ayesysii qawlaginii buubunii²⁰ bunaa ate ganaa dii bunaa gaaliin kuumaa phee gaa daamagii waa abenii aguu Griikii ga dheer sokun²¹ bunaa baa A philiphos ayibaa Betsayidaa adii oxorak ba qaatsii ba Galiilaa dii uwunii geenii " Ayesus ashunaanar, abbaa " uwargii ²²shii yaargiiyi wokiirii ga Indriiyaasii gii Filiphos gii ish buubunii maa igiyyii wokiigaa A yesus²³. Ayesus shii maa tutu ringii, " ar at ba yibaa in maa diidiim bibiir daa kaayi kengii kuumaa miishii gaaminkee ²⁴oshoonii ugunii wokaa umii inphii baa qamadii sukiin akiimbaa galonii abenii aakwaa wuu i, ur sokgadhee urhaqaaegii owur waa shii iphii daa dhaaliin unii maagi²⁵. Aryibaa in sokaak biir daa omaarii in sokaak biir urii bunaagii ar yibaa afogii qaatsii bayii in sokack biibir dii akir im omaagiishii a sokaak baa kolii kaliyyii ahaarii uwaariidaamagii²⁶ yibaa gadhee gii akae kooyir dhaargii, inaakaa a utaak afogii unii basaagarii, adii dhaarir gii akaayii aqaatsii daa sokaagii akaa. A urii soko agii aryibaa dii kuushur dhaargii gii akaa asokiir wae gaa abbaa bamii in maa diidiinii uriikikaagii. Urgii Ayesus ayaay ba wuu.u biir a woogii birii²⁷ yeexaa xaaphii, amaan gii shun ak baamii gii diilagiyyii, wadaa haalii, " taan dabaa soombaa tee yii adii al shaqrak ugii waa daa? Akuphaagii ba saab ab baayii shii inackaa waayii hawuunaa kuumaa geem baa tee baa²⁸ abaa in Zaagaa ziinii balgee waa diidagii, bal waa soowagii " urgii gii teebiibin in quush ga dheer haawun akiimbaa miish abenii, kuphiishinii gii maa diidiinii, kuuyii soowukuun kee yeexa maatiinii uguunii maayii unii diidagii, uguunii maa bal sawaa gii " urgii²⁹ daa abguun ish doshiin amaatiin siigii waa abenii " adhaaragii ba kuumiis hii waa worgaa haarii waa ugi³⁰. Ayesus shii maa tututuringii, " in quush haa gii saabab buumii daa woorgii, waa akiinaa zii saabab baamii waa³¹ teebaa garaadngii baa foogii qaatsii baa gii koonii, indaa shiiginii agofii qaatsii baa gii seeraayii gii kaanii uwuu phuuriish miishii kuumaa qaatsii³². Inaakaa gii teedaa gii qaatsii abenii duuwakii teeruk kuumaa miishii in gibaa ashiinii kuumaa geem haaduwagii urgii³³ gii wuu.u ga kiinii gii wuuyii waa. Wadeegaa maa sokgii sokiir waa gii dugutsagii urgii³⁴. Abuk ish aa guu buunaa dii maa tututurgii, " kristos gii koolii gii kaalii waolaagaa madiirgii sokaagii a seeree abenii sigaamiikee wadaa haan ar at baa ayibaa gii dogagii kuumaa miishii unii sokaagii uwingii daa? Ar at ba yibaa baa taaryiidaa ar haarii? Uwargii ³⁵shii in, ,aa keeliin baa kaanii shii ga tee dae kuutiin waayii sokiinii a geem buumii in maatsiinii gaa umii ga lakuumii utii gaamii, in maa keeliin

utuumaa qetiimii ga iyaagii! Aryibaa dii yaayir imaa tsiinii abenii akuumaa daa miinii madiirgii yaagii akiirri areegii³⁶ shaaxiin daa maamaa keeliin wadaagaa madiimgii sokii, in maa keeliin dii utuumaa qeetiimii baliimiin amanagii in maa keelinii! Urtaa umii Ayesus woor inaayii kuuyii yfaar ageem buunii, axaaphii bubuunii lusiiri ish biibir. Unguu yihudoonni gii amanagii mazaginii bubunii³⁷ ayesus in biilit daa dhaaliin axaaphii buubunii daa bishiiriyii gii sunaagii waa ihuunii gaa haarii akiinii amaanasii³⁸ inaa shii in yaay baa taahicha Isaayaas wadaagaa madiigii kuuphaziiyii, indaa ahaa, ayyaa abbaa ayiidaa indeedaasiigaa inaamuunii wokaamariyii amaanirii? In koof baa a kuumiishii suunn ish gaa yiidaa? “urgii”³⁹. In huunii akiin miish ga amaanak A isaayees gii zakaagii shii⁴⁰ phi biibirii wadaagaa maa akiiringii yiiliiyii gii kiimii bubuunii wadaagaa makiingii kaayii wadaagaa inaak aa gii filukaasii, wndeegaa hunii m,aa akii tuutasii, ahoori in phi buubunii waashiirii kee in kiimii buubunii phiitsiir ii kee “uriingii kee woorii kee”⁴¹. A Isaayaas in maa diidiin biir yilkuurii, ayaay ziibiir dedaa woriingii ur inaa⁴² sook waayii shii, ung yihudaata buunae qeetiin phiits gii abenii idea dhaaliinii kuuyii dhaliin kee shii a gubii daamazii buubun abeniiyii uwanaa dhowagii ugiiyii guu buunaa fariisotaa deetaa kokgii, amaanin gaa haarii ga huunii akiinaa quuxii⁴³ huunii a ish baa kuumiishii abenii gii gaamak maa diidiin daa taakiin ga gibaa abenii gii maa diidiin gii gamaagii han daa shuunaa Ayaay ba Ayesys ga gibaayii Faradaak bibir⁴⁴ in quush biibir bal sooyii, Aryibaa duur amaan gaa akaayii, adii dharukaar akaa diiyii balii miin amaanagii waa, ga akaa baliim amaanagii miidini⁴⁵ daa yiilkuun akaa, ahoorii akaa buunaa dharuukaar daadii urii yiilii⁴⁶. Ar yiidaa usaa adii amaaniir gii akaa amaa tsiin abenii ga loakiir haafaayii, inaakaa bal taa keelaagii kumaa fogii qaatsii baa hawunaa kee⁴⁷ dii siigiir ayaay baamii akiiriin waa phagyii inaakaa gaa haarii akiinii fardaagii inaakaa gaa fogii qaatsii gii ga, aa gii waayii, akaa hawuu gii garadaagii wae⁴⁸. Ar yibaa dii qeesheer akae ayaay baam gii kaashagii gii ushagii adur unii faradagii sokiir inyaay daa wogiin akaayii ate aduura kuuphagii unii faradagii ga haarii⁴⁹ dii ahaa adii dharkuurak yii gaa ofii biibir indeetaa duguniwowaagii kuuyii woragii waa inaakaa gii ofii baemii akiinii woowagii⁵⁰ yaay daa woorakiyyii gii koolii gii koolii in sokaagii wadaagaa maa sokii inaakaa ariiginii haenbuu indeetaa dugunii uyii wadaagaa abbae gae akaa gaa wowagii uguunaa wowaegii waa urgii.

Chapter 13

¹.Atee ganaa ba faasiikaa ataak Ayesus afogii qaatsii baa abenii kuumaa geem bee abbaa gii yaagii waa in tee biibir daa gaamgii kuuyii ariirii ahaa afogii qaatsii baa abenii iniyyaa ga haarii buunaa sokiin wadaagaa maa shunaaringii amaan gii kuphaagii gii shuunagii daa sheemiin suunii gaa huunii²dee ushaagii a shee xanaa wadaagaa Ayuhudaa a,at ba simoon, ar yibaa yii qaatsii keriyot, Ayesusii gii toonii kiikagii in gaazaa gii biir daa kaatkuurii abenii³.Ayesus shii abbaa baa kuumiish adee ashiinii a qaaloo bibiir wadaaga maa kiikiringii, ahaarii olii biibir gaa kuumiish dhaarii wadaagaa maa haawurgii, kuumaa geem baa kuumiishii wadaagaa madiirgii yaagii ariirii⁴gimshinii adee ushiinaa basaanii ahaa kaayirii aooshii gimshiirii kaayii a. erbeo gadheeyii guzgurii adiishaa .a⁵ii ashook ayii ii maa zukurgii, uffir ashoog baa gii alamaak, in erbee dii gozguurii akiimbaa diishoo.a gii abenii kuuyii dhashiirii gaa kuutsagii⁶A simoon phexros akee a geem zunii phexros, abbaa taan ayy buunii uf soog baam daa? Uwargii⁷shii, “ in deedaa biishiigin akaa inaay gii kaan akii arii afogii shii uyii areegii “ urgiyyii tuutukgrii.⁸“ gii teedaa miinii sokgiinii in shaak baamii umiim ufaagii “ uwargii a inaa abenii Ayesus inakaa akaaden ufaagii amaadaa lamii akii qeetii “ uriingii tuutugaari⁹simoonphexros gii yaabenii “ yoos ashookgii xii, ii baamii akii taa,a aanii a qoolooyii gii ashoogii baleginii ufaagii! “ uwargii¹⁰.Ayesus shii “ ataak daa ufinkee in shoog biibir daagaa gii ufaagii waa, a. suu iinaa biibinii ga hoorii akiinar qalaagii ahaarii gii maa shemiinii tseeler waa. Inumii bunaa tseelem waa. Shii akiina ashiin buumii wa uwargii¹¹waa gaharii urii tanii kiik waa gadiin gaa hasrii sokgii, gaa yiidaa wadaagaa madii sokaakii deede ariingii, ashiin buubumii akiimaa tseelaa gii waa urgi¹²Ayesus ufiir sog buubunii basaanii adii kaayiriin waa, ueii dharuk kuumaa maadaa biibinii daa tuutugii afogii indeedaa manaagumii ariimii daa?¹³alamaak abbaayii umgiyyii uliimakgii in numii wadaagaa maa umiingii waa inakee harii¹⁴yii alamaak bubumii gii abbaa bubumii wadaagee maa ufaguumgii ashogii in umii shii in shog gii ofii offii bubumii gii ufagii ga umii unii sokgasii¹⁵wadaa gaa maa magingii ga umii, inumii shii wadaagaa madimin gii maa ayii wodaagaa hanii ga umii sokiin kee¹⁶.Oshoon oshoonii unguumii wokaagii ayii biishii adii ahaa gaa biishagii abenii akiinii taakagii¹⁷inaa wadaagaa maa ariimingii wadaagaa inaayii duumini bisghaagii tandaa diidugii waa.¹⁸nakaa gii nyaay buumii oshiinii akiin woogii. Unguu bunae looskuun akaa shii arugunii ahaa qeewagaa ba ariyibaa baa mee ii baam dii shaerin taabir akaa! Uwu. Uu shii gii kuuphagii unii sokaagii¹⁹Gii teedaa dugii sokaagii in haanii inakaa gaa sokagii baamii wadaagaa madimingii amaanasii, maa akii taa a haarii axaphiyyii kaanbaa gaa umii unagumii wokoosii²⁰oshoonii unaagumii wokaagii, ariyibaa dii dhars aar akaa inaay hii azzgae baamii waa. Ar yibaa gii zaagaa baamii adii dhargaar akaa gii zaagaa biibir waa urgiyyii wokiir gii umii.Ayesus ayaay ba da tonii gii kiikaa biibinii a woogii biibirii²¹yesus daa worgii inaa afogii, in shuunaak biibir maa xuuts gii. Oshoon oshoonii unaagumii wokaagii gadhee ataa kaalaa bubuumii umii tonukgii umaagli kiikagii urgi “ urgi yii fuxiir gii maa zasaanii²²shii gaa ayy baa yiidaa yii wodee gas maa worgii ar hoorii ofii buubunii dhungii kuuyii yiiliin akiibaa phiili²³gii alomaa bibiir abeniidii shuunar Ayesu iadhee gii saa aa dhatkuur A yesusii urii sokaagii waa.²⁴heenii simoon pheeros gaa ayaay baa yiidaa waa wadaagaa Ayesus maa worgii anaa dotagrinyii, gii muulii phi gay ii alamask suunirii²⁵alamaak dii kuumaa geem ba Ayesusii ursii, “ Ayyaa abbaa ayiidaa ahaarii? “ uwargii dootar²⁶Ayesus shii, ahaa inakaa katkuur a mee ii axaa.a indaa gadhee shuubiirii ga kiikaagii indaa uriiyii tuutugaari gii yaabenii amman in meei kutkurii axaa.a daagaadhee maa tsuubiringii, A yihudaa at ba simoon ayibaa baa qaatsii kikiirigaa keriyootii²⁷wadeegaa amee,ii daa kaatkurii axaa, ii asheexa na kuuyii giiz iir gaa haarii, gii teebiin ayesus maamgaa balim maadiin kaamaa maa inii! Uwargii²⁸.Guu buunaa sokiinii azeelaa abenii amuuyii gaa diin Ayesus daa uwaargii wadaaga daa uwargii madaa akii ar ii²⁹ereen ga yihudaa a qarxi ixii baa giizaa ga deedaa sokgii Ayesus “ adeebaa ga tee ganaa adedaa qalinanaa shuun ! “ uwargii; walaa shii wadaagaa ahaarii ga guu xiixinaa uriinii kik deei,wokariingii uwungii³⁰yihudaa In mee ii katkuurii axaa aa indaa gadhee dii kaayingii, amaatinii kuuyii fuxiin kuumaa tiilaa, in teeziin shii takiin kiimtsiinii waaAyaay da zii, iish³¹yihudaa wadaagaa maa fukuurgii kuumaa tiilaa afogii, Ayesus waa “ ar ar In gibaa gii gamaagii baa maa diidiin bibiir was A kuumiishii ga huunii maa diidin biirii baliin gamaagii bibiir waa³²kuumiishii ga huunii wadae gaa maa gamiingii madiidini /akuumiishii shii maa tuuturingi in maa diidini ahaarii unarii gamaagii, awashaa unii gamaagii³³guu shaaxin yeexas matiinii ateedaa kuutiinii waa zooqaa gii unii sookaa sokiim gii qalaagii bamii amaadaa madiinagii yaa. Aakas akiimii miishii akiimii dand aa a urgi ga guu yihudaa wokirii gaaraa, gaa umii shii deel baa unaguumii wokaagi³⁴.Gaa umii wadaagaa madiimgii shuunaagii ayyay ziiish gaa umii uguunii kiikagii inakaa wadaa gaa maa shunaagumgii, inuum shii wadaagaa madii mgii shuunaa inakaa wokagumii kee.³⁵shuuni aqetimiinii, gi inaa ingibaa ashiinii wadaagaa umii gii alamaak baamii waa arii urgiPhexros gii gab iin wadaagaa maa sokirgii Ayesus axaphii A woogii birii³⁶Gii teebiin simoon phexros “ kuumaa miinii daa kayiigii ya. Agii Ayyaa abbaa? “ uwargii Ayesus shii “ inakaa in maadaa daa koygiin gaa yaa agii waa gii kaan gii okae utaagii afosii akii dandaa a, afogii shii I akaa

afogii uyii utaagii tuutukuu uringii³⁷ abenii A phexros Abbaa gadiinii gii kaan gaa utaagii afof binii akaa waa dandaa waa daa? Inakaayii gaa ayii daa unaagii³⁸ shii mea tuururingii, gaa diinii daa usiigii gii akaa in shunaak binii iyii kiikasii? Oshoon oshoonii unagee wokaagii, in waagaa maa akii kowaagii aphii a diishii daa gaadegii “urgii”

Chapter 14

¹Ayesus kuumaa xaphii gag ii alamaak bibiiryii, “ in kiimii buumii lak ameegii gaa kuumiishii amaaniim. Gaa akaayii amaniimii!².Akiimbaa A gubii baa abbaa baamii abenii amadaabaa sokaagii daa senii daa sokiinii utuuma ahaarii amidiirii waa, gaa umii uguunii kiitagii gaadinii amaadaa sokiirgii dii abii gaa umii waa unaa yaagii³teedaa yanaagii in maadadii a abiishiin gaa umii amaadaa kuuphagii amadaa sokgii baamii inumii wadaagaa madiimgii sokaegii , ga tuutugii unae haawagii gae ofii baamii uguumii dhoshaagii waa.⁴A qaatsii dunaagii yaa. Aa akae, in tuush dii gii kaayaak kuumaa maatinii ariimii waa. “ urgii⁵shii, “ ayyaa abbaa amiinii eadegaa inaa, kuumaa miinii maadaa yaaygii akaa mii areegii, in tuush dii shii unaamii arii gaa kiinii? “ uwargii⁶yesus maa tuuturingii, “ oshoonii ar tuush dii gii sokaagii, inakaa gii akaa asook gaalae yii, ayiidaa waa kuumaa geem ba abbas akiirii hawaagii⁷ariimaak uytmaa sokiimii, ar baabaamii ariimarii waa. Gii tuukagii gii kaanii ahaarii umarii areegii ar haarii yi lamaar kee “ uwargii.⁸A filiphas shii, “ Ayyaa abbas , sunkiigen abbaa duranii kee amaatiin “ uiwargii⁹maa tuuturingii, utuumaa inaakaa ateedaa tuuliin daa watiin gaaraa gii umii gii sokaegii waa inaakae akiinii argii, ar Filiphos? Ar yibaa dii dhargaar akaa dharkuur soomii, wadaagaa kiinii duwengii sun abbas uwiigii daa?¹⁰.Inakaa abbaa abenii, abbaa inaakaa abenii wadaagaa maa sokkigii akeei gaam wae daa? Abbae ahaer doo splaar abeniiyii bishiir biishii bibiirii waa in. yaay daa woogiin inaakaa daa wonaguumii ga umii ashiinii gii ofii baamii akiinii wowaagii waa.¹¹abbaa abenii, abbae waa inakae abeni wadaagaa maa sokagii urgii amanaagii! Yookaanii gii saabab baa bishii dii ashiinii amaanin akaa.¹²“ oshoon oshoonii ugumii uyii waa aryibaa dii amaanir gii akaa a indeedaa bishiigin akaa. A oshiinii urii bishaagii, inaakaa kuumaa geem ba abbaa daa ulaagii gii yaa. Agii daa taakiinii abenii waa urii bishaagii ¹³soom gii at biibiiryii in maa diidin wadaagaa madiimgii gaamii dhendee gaa umii gii zaagaa baamii daa daamiin inaakaa unaa guunii kuuphagii¹⁴ ga dheer inumii gii zaagaa baamii a daemimyii, inaakaa ugumii kuuphii shaagii “ uwargii Ayesus gii shunaak daa tseeleen gii amaanak biirii¹⁵.A yesus yexaa xaphii, “ inuumii ashunamaak waa. Unguu gii yaay basmii umiin phaagii¹⁶abbaa ugarii daamii at hasrii koolii kodiirii ageem buumii anaa sokgaaryii, indae ereen indaa duunii woogaa umii, gaa umii uwuu kiikae gii¹⁷durii wok gii umii bag shunaak oshooh waa in gogii qaatsii gaa dedaa akiringii gaami haarii akirii arii waayii, gii haenii gii kayaagii akiiri miishagii in uum shii, ar haar gii umii duurgii sokukgii, inum abenii adeedae sokiin in haen gii aregii sokiim waa.¹⁸.Inakaa gii tsiinii akuumii omukaagii, kuumaa geem bumii unaa yaakii¹⁹daa dhiishiinii daa kuutunii afogii in fogii qaatsii gii tuutugii inaakaa akiingamagii, inumii shii inaakaa deedungii sokaegii, inumii shii gii sokaagii deedungii sokaasii umaagii yiilagii²⁰ gii yabenii abbaa baamii abenii in um shii inakaa abenii inakaa atalaa bumii wodaagae maa sokaagii sokiimgaa aregii²¹.Ar yibaa dii qeetir akuuyii bamii ar dii kubshiir haanii in haan daa shunaan aka ear yibaa dii shunaar akae shii ar baabaamii sokiir gaa haar shunaeg ii inakaa akaalii shunagna haarii waa. Gii isgh baamii kayaag aa sun ish baamii sokgii urgii²²yihudaa ar yibaa yii qoat sii keriyot maa akii taa haanii A yihudaa adhergahee “ wadaa gaa kiinii abbaa inaa afogii qootsii maa akii sok wadaagaa haanii gaa amunaa wiyii shuun ish waa daa? Uwargii.²³.Ayesus waa tuuturingii “ ayidaa waa a shunaarak waayii in yaa baa mii urii kubiishagii. Abbaa baamii shii ahaarii shumaar inaamunaayii a geem biibir unanii uwagii amaadaa sokaagi ageem biibiir unamii maa. A²⁴yibaa dii akiirii shwunaa aka shii inyaay baamii ashiinii akiiri kubii shii iyaay daa siigimii yum banii tandabee dii amanar dii ahagr dii dharuraa k waa shii, akiinaa daabamii “ uwargii²⁵ Ayesu waa. “ ominae oshiinii utuumaa maa sokgiinageem bubuumii wokinkee gae umii²⁶woorii gaa umii ishunaa daa tseelenii, adii gii zaagaa ba abbaa baemii dii dharkurini shii, indee oshiinii inumii urmii alamaakgii indedaa wokaagumii oshiinii in umii urumii gaza²⁷ maa pholiin a geem bumii unii ayuukagii in maa pholiin baamii ugumii kiikgaa umii. Wadaagaa fogii qaatsii dae kiikigii gae umii akii kiik waa in kiimii buubumii.lak²⁸Lakii waa kogagii! Deelbaa unaa yae agii unae tuutuu wae unaa hawuu kuumaa geem bumii wadaagee maa ugumgii sigimii kee waadaa utuumae shunaamak waayii gaa deedee dunaagii yaa. Aa kuumaa maa abbaa umii yaamagii waa sokgii. Abbaa takiraak waa .a²⁹waa daa kubgii gii teedaa kuub gii wadaagae madimiingii amanaagii ataag waayii utuumaa in haen ii maa akii sokgii iniigaa wokiinkee gaa umii³⁰abek aagii yexaa maatiin ideedaa dhaalin gii umii akae wooyii,ar haar afogii qaatsii baa. In seeraa wae sokoon haawuun waa anaa sokii wae shii, ahaar gaa akaayii abenii akiirii qeet dee gae dheer³¹inaakaa shunaak bee abbaa baamii, wadaag aa wowaagii abbaa gaa akaan gaa kiikaagii gii bishaagii baamu ingogii qeetsii baliinaa areegii giim shiimaa wadaagaa balanaar ikaagii! Urgii.

Chapter 15

¹A yesus in saa. A ba waynii indaa taan oshoon inaekaa buunaa asaa.a dii adii phagirin shii abbaa baamii wae²pheepheeni utuamaa sokinaekyii akiinii wataa maa. A ayaa munii, ashiinii unii qiiysagii apheepheeni adii moor yaamunii ashiin waa gii taagagii wadaagaa ahaar madiirgii maa.a ayaamunii abenii unii sok saawaa.³Inuum deelbaa shii in yaayii gaa umii unii wooyii tseelem kee⁴akkaa waa umii sok waa! Inakaayii gaa umii unaa sokaagii wadaagaa a pheepheeni baa saa.a baa waynaa dii maa sokgii a. akk sokg waa gii tsiinii gii maa yaamunii akiinaa kuushagii, inumii baliini qeeta akkae a. akiim wae sokgii gaa maa yaemunii akiimii dandaa agii⁵Inakaa asaa. A lee waynii wae in.uum shii taam koof bibi inii eaa aduurii qeetii sokgii akaay ii, inakaayii soka gii haarii, adii maar saa.a ayuumii a geem bamiim mishiimgii ishii adhen dee giidhee waa akiimii miish ii maagii⁶yibaa dii qeetiir akkaeyii akiir miidagii.wadaagaa koof bindii uwuu phuurish miishii unii kuutsagii guu buunaa gaalas guu koofii unii abuuk ishii unii kuukuk akiimbaa woo.oxii unii sha.agii⁷balimaa qeet akayii a sokiim waayii, iyaay baamii akiimii buumii a sokg waayii, indee daa qaliimii umii daamagii, gaa,a guumii basaa waa A. inae aphii daa dhaliin gii maaginii buumii basaa waa⁸.A. inae aphii daa dhaliin gii maaginii buumii madingii sokg gaa gii alamaak baamiyi gii sunaagii buumii maa diidin ba abbaa baamii uwugam gii⁹wadaagaa maa shunaar akgii, inakaa wadaagae umii inumii shunaegum kee a shuunagii baaemii balimiinii qeetii baliimii sokaagii¹⁰Wadaagae inakaa ayii kuuyaagii ba abbaa baamii oshiin buumii aphagiimarii yii shunaagii baamii a qeetiminii umii sokaegii¹¹ok baamii atakaalaa buumii balunii gaemii in yaamogiinii buumii gii maa sheeminii wadaagaa madiigii iniyaa ahiinii wogingae umii¹²kuuyagii baamii iniyae inakaa wadaagaa maa inum,ii maa shuna gumgii, inumii baliimii shuunagii waa!¹³yibaa gii dheer gaa zarii bibiirii tonier asookginiibibiirii gii kiikasgii dae takiinii abenii, gii shunaagii dae soonii gii qeetagii akiirii mishaagii¹⁴wokaagum ii a, maaminii inumii taem zaarii baamii waa¹⁵akoe akuumii uugaa guu guunzaa or guunzae indee daa duwaarii maa. A abbaa arii shii waa.a inakaa shii guu zaar ii baamii ugunii kee, indeedas siigini adeebaa abbaa baamii abenii ashiinii wokurumii kee¹⁶Inumii inakoe akimakii washaagii, inumii inakaa buunee wash kuumi baliimii iyaagii wadaagaa madiimgii maa ayamunii in yaamum buumii wadaag aa ,madiigii sokaagii gii zaagaa biinii gii deedaa daaminggii abbaa wadaagae aheerii madinggii kikaegii gaa umii, inokoo gae umii kikiin kee¹⁷ashiinii wadaagaa imoo wadaa madinggii shuunaagii waa wokiin gaa umii.urgii A aanduagii ba fogii qaatsii¹⁸Ayesus gii beykaegii, inumii afogii qaatsii ii qanzawumii, gae umii axaaphii wadaagaa maa qaaxagii akaa aririi daa.¹⁹daa fogii qaatsii utuamaa ataa han ii, in fogii qaatsii wadaagae daabii birii umii shunaagii gadiinii waa. Gii kaan shii inakaa afogii qoetsii abenii washuur taa umii waa, inumii daabaa fogii qoetsii deed aa akii taa hounii, ingii fogii qaatsii unii qaanzaa umii.²⁰In yaay daa bishii gii akaa, “ adii uwar gae biishii abenii unii taakagii urgii wokiirii gaa haarii balimiin gazaagii! Gaa inae, dae bodeegii a. sokg waa in uumii umii bodeegii aphaag waa ayaay baamii bal waa sokgii, inyaey buumii uuuuphagagii²¹I saebabamii daa ugii iniyae ashiinii inumii areegii waa. Abenii uwuu kuuphiishaagii, ahagii dii dhaqruraak indaadii akii ar ii waa²²inaakaa hawuunaa akaa wokgii unii sokgiyii, in tsubbuu gaa umii inii sokaagii sokgii deelbaa shii in tsubbuu gae unii gii deedee duumiingii qeetagii akiimii gamaagii²³Ar yibaa dii qandaraak inakaa abbaa boemii shii uwarii qandaa²⁴in bishii gii gibaa ereeni gii dheer waa lokiin bishii iniyaa ashiinii inakaa atakalaa bubunii akinii bishaegii sokaagii, gaa tsubbuu bubunii akiin sokaagii waa sokgii gii delbaa shii in bishii baa ashiinii utuumaeyiliyii gii akaayii gii abbaa qandeerii²⁵maagii inumii iyaay baa seetaa atakalaa bubuumii, gii saabab tuanii kuuph waa. Inakaa qaanzaa, uulungii waa qeewii kee wadeegaa gahuunii madiigii kuphaagii²⁶.In shuunaak ar gaa umii adii worumii ageem ba abbaa gaa umii ugunii dharukaegii, in shuunak taa taan oshoonii indee fuxii a geem baa abbaa dii gii teedae dugii haawuu, gii akaa oshoon unii fuxaagii²⁷uum shii gii tuuk gii tukaagii gii akaa deed aa duwukgii oshoonii uwuu teeragii urgii.

Chapter 17

¹Inyaay ba wadaagaa daa woringii afogii, A yesus kuumaa miish maa yiliiringii, “ ayyaa abbae teebiin gaemiinkee. Ar at binii wadaegae maadiregii kiik maa didiinii ar at biinii kuumaa maadamadiinii shuusheer kuumaa miishii ²ayii bunaa qeetii shumaan ishii ashiinii abenii in. xaa.a kuuyii kikii gae haarii ahaaer shii guu bunae inay bunaa kiikunun gae Dahiin buubunii gii sokaak baa kalii kalii anaa kikunirunii³Inaay ay kuumiish gadhee, adii taar oshoon A. Yesus Kristosii indaa dhariinayii gii aregii bubuunii gii sokaak baa kalii kalii waa. ⁴ifogii qaatsii abenii in maadiidini gaa ayii kiikiin kee. In bishii wadeagae madiigingii bishii wadeagaa madiigingii bishii inaakaa inaay daa kikii gaa akaeyii kuphiishinkee⁵ayyaa abbaa in maa diidin biir wadaagaa fogii qaatsii maa akiingii wotaa wu.uugiiyii inakaa ageen binii qeetgiinii sokunii gii ish binii ageemii in. maadidini kiikingii gaa.aka⁶“ Afogii qaatsii abenii guu bunae gii akaa bunaa kikuunii inaayii in. zaagaa binii kikiin kee in hunii sokun taen bunaa biinii inaay shii gii akaayii kiiwii taa huunii. In huunii phaguun kee ayaay biinii⁷.Amman in deedaa inaay gii akaa daa kikii oshiinii ageem biinii gii sokaagii biibinii siigii kee ⁸yaay gii ayii indaa kiikii gii akaayii ashiinii inakaa shii gaa umii kikiin kee inumii balimiin kaashagii, inakaa ageem biinii wadaagaa yak maa howunaagii oshoonii siigii wadaagaa inaay maa dharkeegiyii amaanii (haawushii)⁹Inakaa daamaagaa gaa huunii, a fogii qaatsiiyii akaa dam aagii, guu bounce inaay gii akaa buunae kiikuunii waa.in huunii waa taan buunaa biinii waa. ¹⁰dae baamii ashiinii taan daa biinii waa. In maa diidin baamii gaahunii unii fuxaagii. ¹¹inaakaa yexaa matiin ifogii aatsiiyii akakii gaamagii, in hun ii shii, sokiinaa afogii qaatsii inakaa shii unaa yak kuumaa geem biinii Ayyaa abba adii ziimii phaaxar wadaagaa inaanaa teela gadhee. Guu buunaa inaay bunaa kiikun gii akaa gii dheer wadeegae madiigii sokaagii inakaa sokae tsaamkaa amadaa bubuunii gii phiits baa zaagaa biinii¹²indaoinaay daa kiikii gii akaayii phagaa taa huunii adedaa shiiginii phaga a kee huunii Iyaay baa qeewagii wadeegaa maadiigii kuuph iiyii itakaalaa bubuunii abenii ar at baa wuukaagii waa, ga dheer waa indaa wuukiin wae miidini¹³keen shii unaa yak kuumaa geem biinii in huun shii gii yammagii bam ii gii maa sheeminii wadaagaa madiingii qeetii, in yaay baa.a afogii qaatsii abeniiyii ugunii wowagii¹⁴aka in yaay biinii kiikiin kee gaa umii; wadaagaa inakaa dabaa fogii qaatsii lakaa sokii, inumii dabaa fogii qeetsii gaa dedaa akiingii sokii in fogii qaatsii qaaxan taa huunii¹⁵Adii gaa dedaa shiiginii wadeegae gaa huunii gii phagaa gii waa afogii qaatsii abenii wadaagaa huunii madiigi fuxii inayii akeekoo daamagii¹⁶inakoe gag ii fogii qaatsii gii sokangii umii akiinaa gii fogii qaasaa phaash waa¹⁷yeay biinii taen oshoonii gii ifaagii in huunii baluun waa ufaagii¹⁸Wadaagaa inaay ifogii qaatsii daa dharekgii inakaa, wadaag aa hanii inakaa ifogii qaatsii in huunii dhar uukun kee¹⁹huun shii a ifaagii adedaa qiinii dedaa bosaagii wadaagaa madiig ii sokaagii inakaa daa unagii gaa umii gii tsiinii unaa tselle²⁰In huunii akiinae bunaa baa gii tsiinii waa unguu buunaa siigii ayaay buubunii gaa akaa iman shiinii shii unaa daamngii waa. ²¹huunii bal waa teel gadhee ayyae abbae wadaagae inaay maa sokiigii akimii baamii inakaa wadaagaa maa sokaagii akiimii biinii, ahaarii asokiir akiimii banaa yii in fogii qaatsii inaay wadaa gaa maa dharkeegii baliin aregii taan daamagii baamii waa. ²²Wadaagaa inanaa maa tee gii gadhee, in huunii balgaar waa teel gadhee in madiidin inaay gii akaa daa kiikii gaa umii kiikin kee²³ataakalaa bubuunii abenii inay sokaasii atakaala biinii in huunii baliin kuphii shagii bal teega dheer I n fogi I qaatsiiyii inaay gii dharagii baamii, wadeegaa maa shune kgii in huun shii in shunak biinii anaa ariinii²⁴Ayyaa abbaa in hunii inaay gii akaa bunaa kikuunii beea madiinaa sokgii tsiinii anaa sokuunii waa, in maadiidini indaa ahaar in fogii qaatsii ma akii wootaa wuuwagii gaa dedaa shuneek gii in akaa daa kikiingii gii akaa anash yiilini shun agiin waa. ²⁵Ayyaa abbaa baamiiadii akiir feet! In fogii qaatsii baa.a inaay akee arii, inakaa shii ariigee huunguu bunoabea shii inaay wadeegaa maa dhoreegii ariikee ²⁶zaagaa biinii ageem bubuunii wadaagaa baliinii aregii maarii kee in shuunagii inaay daa shune kgii in akaa atakaala buubunii wadaagaa madiigi sokii inakaa atakaalaa bubuunii wadaagaa madiinagii sokii hakaalii wadaagaa madiingii arii uguunii maa. Urgii.

Chapter 18

¹A yesus in yaay baa daa woringii kee ingii alamaak biibiir gii huunii ma gimshiirgii, amadaa doshaagii amaa buutaan ba qedroon daa sokiinii adheet gadhee yaarii ar haarii gii alamaak bibiirii giiziin akiimbaa adoshagii dii abenii ²gii teedaa dhaliinii gii alam aak bibiir gii huunii amatiin gaamii yiiliinii dedaa sokukgii, A yihudaa ar haarii tonii shaaryii uwuu.u kikgii guudii gaa haarii in madaa dii ariiri³teebiin A yihudaa gii ash ga dheer daa xoriinii guu bunaa phagiin agubii daa ziimii daa tsealen, baa luboota guu kayaa kiimii gii Fariisota daa ereen daa dhaaru waa. Zuuwuruun gii haarii hawuurii un guu bunaa ba tsofiin axaatsunii, gii qaatsaa baa ashii uwuu teragii waa⁴A yesus wadaagaa dedee hawuun ga haarii daa sokiinii ashiin ariirii, giimshiirii kuuyii yaakaarii, “ kayiim taa yiidaa? Urtaa huunii⁵huun shii maa tutuungii, “ A yesusii ar yibaa baa qaatsii Naazireet adii uwaar A inaa abenii Ayesus ar haarii, akaa waa urgii A yihudaa ahaar lagaaringii in haan gaa kiikagii gii huunii unii dooshagii waa.⁶Gii teebiin ar haar ar haarwaa, gii akaa gii umii uphii kee gii tee gadhee afogii unii tutu ga umii unii korooshii⁷kayiim taa yiidaa? “ urgii dotiir taa huunii in huun shii, “ Ayesusii ar yibaa qaatsii Naazireet adii uwaar⁸yesus maa tutuuringii, ahaarii gae akaa waa daa urgii ga umii wokiinkee gaa hanii kawyiim akaa daa. Asok galaa. Hunguu bunabaa omkuumuni anaa iyii! Urgii⁹yaay daa taagii, “ guu bunaa inaey bunaa kikuun gii akae abenii atakaalaa ga dheer waa akarii phurish miishii. “ urgii wadaagaa madiigii kuphaagii wor inaa.¹⁰A simoon a phexros, geet kuur waa ayaamee waa. Maa haaduringii soroomak ba guu kayaa kiimii ba Lubootaa maa shaphargii in tsee biir daa qaanaa xorii shaarii yeliinii in zaagaa baa bunaa soromiin dii shii maalkos waa¹¹yesus shii aphexrosii in yaamee bini tutkiin kuumaa gubii bibiirii! A. ifagii ba xuts. Ish adii kikiiriin gaa akaa akiimii bibiirii abenii akiirii if dae? UrgiiAphexros AYesus ii Gaabiin biibiirA Yesus Haag ii xaa.a leex axaaphii gi shishukaa gii biirii¹²xoragiiyii guu bunaa gii ashii, ar kayaa kiimii baa kumaas, akuumaa baa guu yihudaa shii guu phagaagii ba gubii daa tseeleen gii xesusii maa geetungii tuushunii¹³in xaa.a leexii amuuyii adii shushaar. Xaa .a leex ba abboyyuu dabaa zezagii waa. In Zeezagii shii a kolii bindii a kayaa kiimii baa lubootaa sokuur waa.¹⁴Zeezagii bayii, ar yibaa gadhee gaa gibaa wadaagae madiigii wuu.uu basaanii A yihudootae a haarii izaara waa. A phexros A Yesusii Gaabin bibiirii¹⁵A. Simoon A phexros gii gii alamaak daa. Ereen ga dhera utuu in gee A yesus ingii alamaak in dae ereen akayaa kiimii ba lubootae a geem biir arerii dedae sokuurgii, gii Ayesus ii amaadaa tsaatsii laa.uu ba gubii ba kayaa kiimii baa luboo taa dii giziirii¹⁶phexros shii a kuumaa tiilaa akuumaa aphii kuuyii toshiiri waa gaa hanii ingii alamask indaa ereen indaa kayaa kiimii baa Lubootas ageem bibiir dae arii dii fuxuur kuumaa tiilaa a xamboree bibiyii aphagak baa kuumaa maa worgii, A phexrosii giziir kuumaa kiimii¹⁷A. xomboree ii adii phagiib a kuumaa dii A.phexrosiiyii inaayii yii alamaak baa ayibaa dii aminae abenii gadhee waa daa? “ubgii ” ahaar shii, akiinae akaa urgii.¹⁸shiinar a

¹⁹A. kayaa kiimii ba Lubootaa gii teebiin Ayesusii ayaay ba a gii alamaak biibirii gii ayaay Lae yii alamaak bibiirii kuyii dootirii²⁰Yesus shii maa tutkuringii, “ inakaa gii maa keelin ii afogii qaatsii wogiin kee gii tee shiinii agubii daamagii gii gubii daa tseeleen amadaa baa Ayihudootaa ashiinii amadaa abukii ishii amadas gamgii alamiin kee: gii lusaagiiyii dben dogadhee war akiinii wowaagii²¹boom ga diindaa dootii wae? Indedae daa unagii hunii, guu bunas sigiin gii akae dotiin wae in huun indedae uginii arii “ unagii “²²Gii teedae urgii inae ar haarii gii phagagii indae geemii daa dodhiinii abenii gadhee “ wadaagaa haan ga kayaa kiimii ba luboot aayii in tuutagii uwiyyii tuutdaa? Urgiiyii in qiish bibiirii shaephirii²³yesus maa tutuuringii, “ A woonaa kee dae ieliinii wae indaa jedaa helii dii baliinaa waa sunaagii fuxii gii oshoon! Ayaay daa taan kuumaa qwogiin kee waa gaa dindaa shapheegii boomaa waa? “ uwargii²⁴xaa.aa leex gii yabe nii A yesusii wadaagaa maa tushargii ahaarii maa sokirgii kuumaa a geem ba zeezagii ba kayaa kiimii ba Lubootaayii dharaar.A Phexros akaalii Ayesusii sanagii. Bibiirii²⁵simoon A phexros maa tashiirgii utuumaa sokooinii shoomiir awooxii unguu bunae ereen “ inayii gii alamaak biibiir abenii ga dheer wae dae? “ ungii totiin taa haarii ahoar shii akiinae akaa waa. “ urgiiyii siliirii.²⁶biishii bae kayaa kiimii bae Lubootae abeniyyii gadhee agoow adii A phexros atsee. ee bibii rii daa xorshiirii, “ gii hagii amadaa doshagii dii abenii inakaa in. ay akee yiidaa? “ urgii²⁷phexros shii akaalii kuuyii siliirii gii teebiniin in waagaa kuuyii daaliina yesus Aphilaaxos atagii gii dhishugagii biirii²⁸yabenii Ayesus a gubii baa zeezagiiyii kuumaa gubii baa kuuyii guu bunaa Roomaa, aqaatsii ahaarii qaatsii daa geet iirii daa sokiirgii daa shushargii in tee biibirii gii qufii qaashii gii xatsaamii waa. Guu bunaa xihudootaayii gii ish bubuunii akaalii baa Faasiikaa gii qaagii wae unii phaag a.ish buuniindedaa sokuukgii gae laak waa tsiyyii agubii baa kuuyii baa guu buunae Roomae dii akiinii giizii.²⁹haanii a philaaxos kuumaa geem bubuunii maa fuxurgii “ indeeda inumii ar yibaa daa gii dae tshiigirgii taan diinii?” ugi³⁰huun shii maa tuutungii “ utuumaa ahaarii aryibaa amaa dedae shiinii ahar a. ak waa sokgalaayii inamuunii balamiin lagaa gaa ayii ihanii akaemii kiikaagii gadiin uwaargii³¹A phexros shii, “ inuumii in haenii kashiimiin waa imii wae wadaagaa a sheerae buubumii baliimiin faradagii gaa

haarii! “Urgi guu buunaa A yihudee shii “ inamunaa gae yibaa gadhee waa gii qashaagii in seeraa gaa amunii akiikik aagii “ uwargii ³²inaa, A yesus in ww.uu gaa kiinnii gaa wu. Agii wadaagaa maa sokgii gii duguushagii waa. Daa urii ahaarii wadaagaa madiigii kuphaagii daa wongii ³³A philaaxos gii teebiinkuumaa geembaa gubii baa kuuyii diiyii tutuur phi miishii A yesusii daa uln shargii, unaay a kuuyibaa A yihudaa waa dea? “ uworgii dotiin taa haarii ³⁴yesus maa tuuturingii, “ iniiyaa wooyii gii gazaagii biinii wala yookoon guu buunaa ereen gii ayaay baamii daa wokiinin gaa ayii? Urgii ³⁵philaaxos shii “ taen akaa daa Ayihudaa daa wataa doe? In gibaa biinii A Luboota guu buunaa kaayae kiimiiyii ga akaa toonuu kikii, gaa ayii inaay adiindaa maayii? Urgii ³⁶AYesus shii maa tuutur in gii, “ in kuuyii ahagii taan daabaamii akuuyii fogii qaatsii inaa phaash ataa akuuyii fogii qaatsii baa.a atae hanii,wadaagaa inaakae gaa guu yihudaayii akuunikiikii, unguu gibaa baamii gaa akaa unii qoshaagii waa. Gadiin shii Ar kuuyii ar diibaamii akuuyii baa fogii qaatsii akiinaa inae urgii ³⁷philaaxos “ gii yaebenii shii inayii tayii yii kuuyii waa buu? “ uwargii A yesus maa tuuturingii, “ wadaagaa” inakae maa taanagii yii kuuy inaay shii uyii uwaagii, gii oshoon waa oshoon gii fuxaagii gii tuuwagii, gaa inaawaayii kuumaa fogii qaatsii daa hawugii in daabibiir daa taen eshooni ashiinii waa, in quush baamii uyii sig waa. “urgii”³⁸ Ama abenii a phexros “psjppnnoo doon arhoorii? Daa uwarii. In inae daa woringii akaalii kuumaa geembae buunae baa yihudaeyii maa fuxuur gii kuumaa tiilaayii “ inakaa gelaagii gadhee waa aish bibiir akiinii yiilaagii³⁹ a gaasiikapyii ar yibaa gadhee adii tuush ar wadaagaa gaa umii madiigingii omuuk Ishii amaa buumii maamii kee akuuyii baa yihudae in- inaa wadaagaa gae umii madiigingii omuu kuumae qaatsii umii shunaagii daa? Urtae umii⁴⁰huunii maa dalguungii, “akiinaa anii waa, akoolii ba abbaa waa!” uwugii akolii ba abbae bae shii sokuun igii ingii bugaagii.

Chapter 19

¹Gii yabenii A philaaxos A yesusii maa shushargii kuumaa matiinii shaapharii²gii oshii ba gonfoo bishii a.ish baa kookaa amaartoe indaa koatukii abenii abuleen baa dhiilgees gii haanii daa kumiingii³geem bibiir gii tuutagii “ gaa kiinii waam Ayyae akwiy baa guu yihudae!” uwungii ar hoorii uwarii shaaph waa. Sokukgii⁴A philaaxos akaalii fuxuur kuumaa tiilog, gii geelaak ga dheer waa wadaagae hoorii abenii akiinii yiilagii wadaagas maa arim iingii unii gaa.a akiimii bubuumii ugunii fuxuu kuumaa tiilaa. Ahaarii “ urtae umii⁵A yesus shii a gonfoo baa kakae maa yiizirgii abuuleen bae dhiilgees maa yiizirgii guxuur kuumaa tiilaa gii teebein philaaxos “ ar yibaa urii gaa.a shii yillimaar “ urtaa huunii⁶guu buunaa kayae kiim ii gii gii phagoogii gii teedae goomgii haarii, shirkeerl shirkee! Ugiiyii daalgii. A philaaxos shii, “ inumii gii ish buumii teeri imarii shirkumaar arhoorii inakaa gii gelaagii gadhee wee abenii akiinii gamaagii urtaa umii⁷Guu buunaa yihudaa maa tutungii, Inamuunaa qeetaan aseerae ga dheer ahasr shii ga at baa kuumiishii maarkee ish bibiirii, ga haanii wadaagae a seeraa baanaa gaa idii gaa wuu.uyii ahaarii abenii sokiinar waa. Ugii⁸philaaxos ayaay baa daa sigiringii taki bot shiirunii kuyii kogiir⁹tuuturgii giziir kuumae gubii diiyii, gaa A yesusii inayii haawiiy gii miinii? “ urgii A yesus shii intutuugagii akiin wataa tutaagii wae. ¹⁰A philaaxos a. inae abenii akii wokgae akaa daa? Maayee haa omok ish wae inakaa wadaagaa maa qeetagii a phiitsii akii arii daa waa? “ uwargii¹¹yesus shii maa tutuuringii, utuumaa gaa ayii kuuma miishii a. akiinii kiik waayii, inaay aphiits gadhee waa inaaya, ish baamii akii qeetii waa, gaa haanil ahaarii daa toniiringii ayii buuna kiikegiin qeetiir a tsubbu daa taakinsaa uwargii¹²A inaa daa gimiiish giyyii A philaaxos indaa gaa omok ishii kuuyii gugiir, guu buunaa A yihudaa shii “ ar yibaa baa a. omkeer wae ishii, inaayii a gaem akuuyii baaguu buunaa Roomee phooshii ar yibee gii tsin bibiir maar kuuyii waa. Ashiinii guu kuuyii buunee Rommaeyii gii mormii ugiyii kuuyii dolguunii¹³philaax os ayaay baa sigiiringii A yesusii ,aa fuxargii kuumaa tiilaayii , amaadaa a. oshii daa zuukiiyii indaa axoe. Ae baa Ibraayisxiyiyii gii dotaagii “ daa uwuyii a gabaaraa baa firiidee sokiirii abenii¹⁴Iniyaayii ateebaa sokiishak baa faasiikaa a kuumaa baa sa. Attii akaan gaa dheer sokgii A philaaxos gii yaabenii gaa guu yihudaa. “ a.at baa kuuyii buumii “urgii”¹⁵huunii dalgiiyii “ xaayiin, xaayiin ahaar ii shiirkeerii! Ugii A philaaxos shii, “ ar kuuyi buumii balgar shiir waa daa? “ uwar gii, un guu Luboonni guu buunaa kaayaa kiimii shii maa tutuungii, “ inamunii Qeessar guu kuuyi buunaa Roomaa waa akuuyii akomii qeetii “ uguu¹⁶yaabenii wadaagaa ahaarii madeergii shiirii ton shirii gaa huunii ahaar ii kikuriinii.In huunii wadaagaa haanii A yesusii teerii iyaarA Yesys a shiiragii bibiirii¹⁷yesus in shiiragii bibiir mateeringii gii esiinii, kuumaa madaa “ shumaag “ quufii “ yookaan axaalaa baa Ibraayisxii yii “ A Galgootaa “ daa uwuyii fuxiin. ¹⁸kuuyii shiirin haarii in gibaa daa ereenii a suu.u akowtaa gii sheemuu, Ayesusii shiirar itakaalaa¹⁹A philaakos gii yaabenii dedae duwungii aregii ga dheer maa qeewuringii, aqufaa baa shirag ii biirii dhabukii inqeezagii dii, “ Ayesus ayibaa baa qaatsii baa Naazireet. A kuuyi baa guu Ayihudaa “ adii urii waa sokgii ²⁰daa Ayesus madaa shiirarii a hiilae dii dhish kuunii dedaa sokgii, gii qeewagii gii areegii dii guu yihudaa abenii gii dhalaagii deenii; ahaar axaa aa baa Ivraeyisxiyiyii, axaa.aa baa guu buunaa Roomaayii, axae. Aa baa guu buunaa Griikiyiyii qeewiiyii waa sokgii²¹Gii yaabenii guu buunae Luboonni guu buunaa kayaa kiimii baa guu yihudaa a philaaxosiyii, “ ayibaa baaniiyii. Inakaa akuuyii baa guu yihudaa waa. Urgii, uyingii waa, akuuyii dii baa guu yihuda gii uwaagii lakin qeewogii! Ugii²²shii maa tutuuringii. Ideedaa qeewginii qeewginkee “ urgii²³yesusii wadaagaa maa shirargiiyii ingii ashii in buuleen bibiir maa dhoshiingii gedhee gadhee wadaagaa gaa huunii mad unii gamaagi ameedaa dogooniiyii kuuyii mii, ii in kitaee bibiir shii gii huunii ammaen kuumaa tiigii a. shabaakii ga dheeyii fuuxiin waa akiinaa qeet a sho.agii waa²⁴inaa yii iwuum waa in kittaa baa.a akaa tseeriin daa baalaa phuur a saa,aa gaa yibaa duugoor fuxii ahaarii unaa yiilaa gii! Ugii gii ish buubunii gii inaayii ayaay baa qeewaa ii in haanii in buuleen baamii maa miilingii gii buuleen baamii phuuriin waa a.saa.aa “ urgii kuuyii kuphii n kee unguu gii oshii maanakaalii inaa. ²⁵In shiiragii ba A yesus ab. Kuumii ageem bibiir, unguu phaakuu baa kuum biirii, maariyaam awash baa qilophaa A maariyaam ab haaphii maagdalaayii unii dooshagii waa. ²⁶yesus gii teebein dii akuu bibiir gii haan indaa shunarii ahaarii yii a geem biibiim utuumaa maa toshiirii maa yiliiringii, gaa kuum biibiirii, “ kuum baamii, yiilii a. at biinii “ urgii”²⁷yaabenii gii alamaak dii shii. A.at baa daabiinii! “ urgii ayii aregdii gii teebein dii maa tukgii kuumaa gubii buubanii shuushiin haephii.AYesus A wuu. Uubiirii²⁸yesus gii kaanii indee oshiinii gii maa phaatsinii gii fuxaegii biinii gii areegii ayaay baa qeewaegii gii fuxaagii gii maa phootsii wae, “ shanaak wadaagaa dhuu yii,ii urgii²⁹qaatsaa baa daadhii baa waayinii daa tsiizinii sheemiin abenii in dogoa dheer unii tooshii amaatiinii waa. In daadhii daa tsiiqiin diiyii, adeedaa wadaagaa fataak baa kanga daa kaa. Inii inda baa.a ayii.ii a,ishii daa ifinii ga dheeyii maa sheemukungii, akaashiilaa baa hisoophiiyii maa katukungii axaa.da baa Ayesusii getuugii³⁰yesus in daadhii daa tsiigi inii diiyii wadaagaa maa phaatsiini fuxiin “ kee” urgii in quuf biibiir maa wadgii in shuy eenaa bibiir kii kiirii A Geem ba Ayesus yipuukagii biirii³¹A teebein dii ate daa duugii sokiishii ate kuukuumii gaa daa utiinii

sokuun ate daa soonii gii haanii in ish baa buunaa shiirunii, ate daa soonii oshiiraagii abenii lak waa sookii gii maagii waa. Ashuumaf baa shog bubuunii maa qeriis hingii ashiir agii abenii wadaagaa maduungii tsuuguuu kuumaa qaatsii guu buunaa yihudaa A philaaxosii dotiin haarii³² haanii ungii toonii daa uwugii, in shog baa ayibaa dii indaa taagii indaa biir gii hasrii gii shiiragii kuuyii qeerii shii³³ kuumaa geem baa Ayesus a inaa ataag ii in wuu.uu biir gii teedaa yiilingii shii in shog bibiir akiin phiitsagii³⁴ sokgalas waa shii guu buunaa gii ashii abenii ad ii ga dheer gii toonii waa ageem bibiirii yiiphii, gii yaabenii in baashii gii akiim baa yii.ii abenii maa guushin³⁵ dharur inaae oshoon fuxlinkee indeedae fuxiin oshoonii ahaarii taan deedae amaanii waa, inumii shii wadaagaa maa mamanimiigii, ahaar indaa taan osjhoon wadaa gaa wowaagi ariirii³⁶ inaeeyii indaa daa qeewaagii, in shumaaq biir gadhee waa akii qeeragii “urgii anaa kubguunii sokgii³⁷ qeewagii amaadaa ereehii shii, “maa basaanii adii yiipharyii uwarrii yiilagii “urgii A Yesu Baabagii birii³⁸ Inaa afogii A yoseef adii uwaar yii ar yibaa Armaatiyaa gadhee, a wuu.uu ba Ayesus ashiiragii abenii gii kaayagii waaa daamiir a philaa xosii basaan aphilaaxos urgiiyii, ar yibaa dii jaar dii kaayir awuu.uu ba Ayesus ar yibaa baa taar A yihudaa. Gaa deedaa koogirgii, maa akii taa maa keeliin aluusak baa gii alamaak baa.³⁹ shii ahoorii ateedaa taagii gii kiim tsiinii haawuur kuumaa geem baa A. yesus gii kabala k a qumbii gii sabirii naxirii adhibbaa gad he dunaa sokaagii kaayirii jaar kumee maa daa diitini⁴⁰ Gii yabenii a. wuu.uu baa A yesus maa teeringii wadaagaa maa kaanagii biibinii baa guu yihudaayii urgooftuu dii gii huunii bosaanii a. shuwii baa talbaa abenii daa bishiingii daa koofanargii⁴¹ maadadaa ahaar ii daa shiirargii dii waa maadaa toshaagii gadhee waa. Sokukgii amadaa doshaagii dii abeniiyii in kaanagii daa zii ish idaatogii aryibaa gadhee abenii akarii kaan waan⁴². Ateebaa guu buunaa baa guu yihudaa gii sokaak daa sokukgii waa sokgii In madaa kanaagii gii maa dhiishiin gaa dedaa gamiingii Ayesusii katuukaar amatiin abenii

Chapter 20

¹Ateedaa taagii akiimii kanii su,uu, gii teedaa atee gana a suusumii utuumaa tsii iinii sokiinii obboroo waa ab haphii A maariyaam magdalaawuup kuumaa geembaa baabagii, a.osh daa wuuts gii abaabagii dii waa abaabagi dii abenii wadaagaa maa terii shiingii yiilamii kee ²gii fayaaegii kuumaa geem bea simoon phexrosii gii kuumaa geem baa gii alamaak biibiir indaa daa baa Ayesus gii shunaagii,maa terargii, “ abbaa adii kibaa baabagii dii abenii teriis harkee amiinii amadaa daa katukii haarii akaamii aregii! Ubgii wokiibii gaa umii³Gii teebein dii phexrosii gii gii alamask indaa ereen maa fuxgii, in kuumaa geebaa kana gii dii ⁴suu, inae fayiinii amadaa gaa dheer ingii ala maak indos ereenii shii tonier axaaphii baa phexros maa fayiirgii awashaa keer ageebas babaagii dii⁵maa tulumirgii kuumaa qaatsii in kaafan wadaagaa maa sokgii amaatiin yilkurii waa akiimii akirii giizagii⁶Asinmoon Aphexrosii shii ahaar afogii waa maa wargii, abenii akanaagii dii giiziir kuumaa kiimii, in kaafanakkii kaatugii amatiinii yilkuurii ⁷wayiimaan baa quuf baa A yesus sokuunii abenii shii gii kaafanagii dii akiikatukii, maa xuumangii sokunii amadaa ga dheer gii tsiinii waa⁸A. inaa afogii in gii alamaak indaa ereenii, indaa xaaphii baa phexros keekurii ageembaa kanagii waa. Giziir abenii, yiliir inaa.a amanirii⁹qeenwagii indaa buunaa wuw un gii katiugogii abenii unii bosaa gae huunii urii uwagii, in huun shii in inaa amman indaa akiinii arii a maantii¹⁰afogii ingii alamaak gii tutukgii giziin amantii A yesuus A maariyaam ahaap A magdalaayii gii sunagii ish biir¹¹A maariyaam shee tiilaa ageem baa kanaagii toshiibii koow b waa ahaaph maa koomgii tulubiib kuumaa qaatsii akanaagii dii abenii yiliibii ¹²dharaagii baa kuumiishii asu u.uu yiiziin a buuleen phaxaanaa amadaa kaatukii A yesus waa, idea gadhee quuf ataag in ereen shii ashog shee tiig utuumaa maa sokgiin yilii buunii¹³huunii gii yuaabenii,a phaanuut baa, a gaa dindaa koyiigii? Uwaphgii dootiihaphii ab haaphii shii abbaa baamii kaayii kee, Inakaayii amadaa katuukgii haarii akiin arii “ ubgii tutkuubii gaa huunii¹⁴Iniyas uphiigiyyii gii teedaa duuyii wadii kuugi yiilib A yesusii ahagii kuuyii toshiirii amatiin waa ab haaph waa wadaagaa maa taargii Ayesus ahaarii akiin areegii ¹⁵yesus shii, aphamiit baa.a dindaa koyiigii? Koyii taa yiidaa? Urgii tottiir taa haaphii ab haaph waa, anii yii [haagagii waa uwuubgii, gaa dedae gazaargii “ abbaa baamii, inay amuu gii teeragii amadaa gadhee ahaar uu shin geer kee asok galaa, amiinii amadaa katgiigii haarii wokiin gaa akaa inakaa unaa yas ii unaa shushuu haarii vwerigii¹⁶Gii yaabenii Ayesus “ maariyam “ urtaa.a haaphii waa abhaaphii waa ab haaphii shii wadiib kuumaa geem bibiirii axaa. A baa Ibraeyisxiyyii, “ Rabbunii!” gii haanii uwaabgii In niyyaa daa uwuu galaa yii alamaakgii waa daa uwuu galaa. ¹⁷yesus shii, inakaa lakeek qeetii! Inakaa gii kaanii shii kuumaa geem baa abbaa akaa waatii goolii kuumaa geem baa guu kaambamii yaa,ii inakaa kuumaa geem baa guu abbaayii gii ga guu baa buumii kuumaa geem baa kuumiishii baamii gii kuumiish buumii unaa gool kuumaa miishii uyiingii gae huunii gaa akaa wokiin! “ urgii yii wokiirii gae haaphii¹⁸yaabenii A maariyaam ab haaphii kumiib a magdalaawuup inakaa abbaa dii yilukaar kee ahaarii in yaay dii gaa akaa woraagii kee “ ubgiyyii gag ii alamaak gii wokiibii A yesus gag ii alamaak hirii sunaagii ba ish bibiirii¹⁹A tee daa tag A kanaa suu, uyii ate ganaa suu.sumii dii gii xaagush, gii alamaak baa yihudaa ga dedaa kokgii, wutsii sokiinaa agubii gii yabenii A yesus maa howurgiiyii maa toshiirgii attaklaa bubuunii, “ in maa boosanii bal waa sokgii umii! Urtaa umii ²⁰in inae da uringii kee afogii in qooloo bibiir a.suw.uu gii geem bibiir suniirii gaa huunii ingii alamaak baa guu som dii maa yilukungii yaamiinii²¹A yesus akaalii maa tutkurgii, “ in maa basaanii bal sogii gaa umii! “ urtaa huunii! Yeexaa xaphiiyii “ Abbaa wadaa maa dharkurgii akaa, inakaa shii inumii uguumii dharagii urgiyyii worataa gii umii²²urgii inaa in shuyenaak giinii bubuunii gii fuxaagii, in shunaak daa tsee leen baliimiin kayaagii waa.²³tsubbuu bubuunii daa amkumii inumii, in tsubbuu bubuunii ga umii omukgii kee; in tsubbuu bubbuunii gaa huunii akii omukgagii, in tsubbuu bubuunii qeetii tushuun kee “ urtaa huunii.A yesys A Toomaasiyyii sunaag ii baa ish bibiirii²⁴alamaak ba abbaa aqoosh qooloo ayuukaa asuw.uu abenii A toomaas ahaarii Diimoos “ adii uwaar gaa dheer gii yabenii A yesus haawur gii gii alamaakyii akiinae sokuu gii²⁵gii alamaak ingii buunaa ereenii ar abbaa dii dharkameer kee uwugii woksarii ahaar shii, keemir madaa. A giizaa dii, aqooloo bibiir asuu. Uu a gaamginiin waa, gii qeetagii baamii amadaa sokuukgii agiizaa dii akaatukin abenii waa, in qooloo baamii a geem baa zaamaa bibiir abenii akaluukiniin waa akiirii amanaagii! Uutaa huunii²⁶Akiimii kaanaa diishii afogiyyii gii alamaak bibiir akaali maa abukgii ishii sokunii akibaa guubii A teemaasiyyii sokur gii huunii in huunii atuumaa wutsiin a guubii sokiinii, A yesus maa hawurgiiyii doshiirii ataakalaa bubuunii in maa basaanii bal soya umii! Urtaa huunii²⁷inaa afogii A Toomaasii in sholii maan qooloo biinii kaayinii katkiinii amuuyii in qooloo baamii ma su iimaah yiliinii, in qooloo biinii kaayinii azaamaa daa geem baamii katkiin abenii in daa akiinii amaanii lak sok aagii balii taa adii amaniir waa! “ urgii²⁸A Toomaasiyyii abbaa baamii, a kuumiish baam! “ urgii tutuugarii²⁹yesus shii, “ Ayyaa AToomaas, gaa dedaa yiligi akaa daa amanii gii daa?maa akii yiil akaa daa amaniin bal yoom gaa kiin! “ uwargii A sabab baa A wangeela dii daa qeewingii³⁰A yesus akimbaa qeewagii ba abenii indaa akii waa qeewii in biilit daa ereen daa dhaaliin gii alamaak

biibir axaaphi ii biishirii kee ³¹bunaa baa shii, A yesus kristos dii at baa kuumiishii sokaagii biirii wadaagaa madiimargii amaanii amanagii buumii gii zaagee bibiir taan sokaagii wadaagaa madiimiingii qeetii daa qeewungii

Chapter 21

¹A inaa afogii A yesus a ishaak baa yii ii a geem baa xiberiyaas akaal ii gaa gii alamaak suunir ish wadaagaa in aa maa utgii maa sokgii suniir ish²siimoon A phexros, A toomos Adii “ Diidimos “ adii uwar, Naataanaa el ahaar qaanaa Galiilaa a. at baa zabdpwos asuu.ii gii alamaak guu buunae ereen abenii sokuun gii huunii³teebiin A. siimoon phexros, “ inakaa unaa yaa.aa gaa qeet awaatsii “ unaa utaa umii inumii, gii amunii gii ayuii unaa iyaaz ii” uwaargii maa fuxgii kuumaa tiilaayuii gooliindedaa yuaanii afogii yii ii gii qitsiinii dii shii maa deegaa dheer akiirii qeetii⁴Wadaagaa maa kowakgii in tseeleen shii yesus toshiir a quuf baa yii. Ii waa ingii alamaak shii wadaagaa maa taagii A yesus akii aregii⁵Yesus gii yaabenii “ ashoxiin baa in waatsii akiimii qeetii ageem buum daa? “ urtaa huunii in huun shii maa waa uwungii tutuugaringii ahaar shii adedaa fogii yii ii kuumaa geemii qaanaa in zaa ishii phuriimiin waa umii gamaagii! ⁶Utraa huunii in huunii maa phuringii in zaa ishii in maa dhaliin baa waatsii abenii daa gim. Shi inii gii haanii gii hadaagii kuuyii maazanii⁷Ayii alamaak ahaar adii shunaar A uesus shii, “ ahaarii abbaa waa. “ urgiyiyi worgaa A phexros A siimoon phexros ahaar wadaa gaa maa taargii abbaa gii teedae sigiringii in tsiigiir bibiir maa tsuguirungii a ish bibiir abenii waa maa yiiziringii kuuyii fuliir akiibaa yii ii qaatsii⁸alamaak ingii buunaa ereenii shii maa sokgii akiimbaa dedee yaenii afogii yii ii abenii in zaa iish daa sheemiin gii await abenii haaduu iwuu.u in huunii wadaagaa a lixiimaan baa dhibbaa asuu.u waa axaawa yaa baa yii.ii maa shiixiin abenii akiinii sokutagii⁹teedaa tilukgoo afogii qaatsii shii gii mee ii gii waats gii qawlaagii daa sokiinaa awooxii gaamii¹⁰A Yesus “ om waateii indaa qeetiimii gii kaanii abenii kawun waa dee! “ urtaa huunii¹¹haanii A siimoon phexros gooliir adeda yaen afogii yii.ii a zaa iish baa awaits daa phaayeen dhibbaa gii shoontamii adiishii sheemiin abenii, kuumae geem a suu.uu maa hadiringil, ashumaan awastsii daa shiiginii baa daa dhaliinii shii in zaa.ishii akiinii tserinagii¹²A yesus gii teebinii, “ iwwuum wae baliim mash axaa. Daa ishiimgii waa! Urtaa huunii gii alamaak abenii waa gadhee wae adii phiitsar phii.i ayii? Naay tayii yiidaa? “ adii uwaar miidiirii in huunii wadaagaa maa tar gii abbaa arii kee. ¹³yesus maa hawuurgii in mee.ii dii mateering kiikirii gaa huunii gii a waats dii marii akaalii gala¹⁴yesus a wuu.u wadeegaa maa dawargii, in kikaak aphii.i adiidihi gag ii alamaak bibiirii suunaak baa. Ish biibiir waa.A.Yesus Aphexrsii dotaagii biibir¹⁵maa mash gii laxa.aa daa ish. Gii a fogii A Yesus, A siimoon a phexrosii “ a siimoon at ba A yohannis! A haar guu bunaa baa bunaa shananack gii soo.a uyii shunae akaa daa? “ urgii ahaar shii “ uealii abba! Maa shuneggee saa.a inaay inaayii arii “ uwargii A yesus maa tutuuringii isholii maan shawxiin baamii kaa. Inii! Urgii¹⁶phi.ii asuu.uu A yesus, “ A siimoon at baa A yohannis shuunee akaa daa? “ uwargii gii yaabenii ahoorii “ yee.ii abba! Shunaagii wadaagaa maa shunagegii inaayii arii “ urin gii tutuugorii A yesus shii, “ phagii guu kaalii baamii!” uwargii¹⁷A phi.i adiishii “ Ayesus, a siimoon at baa A yohannis inaka uwegii shunaa dae? Uwargii A phexros shii gaa dedaa in. akaa a phi.a adiish “ uyii shuuna akaa daa? Uwargii A. phexros shii ga dedaa inakaa gaa phi.a diishii uwiyyi shunaa akos daa? “ urgii haphii kuuyii saniir maa tutuugii shii” abbaa inaay indee ashiinii arii wadagaa maa shunagegii inayii siigii “ uiwargii Ayesus shii “ aguu kaalii baamii kayiinii ! ¹⁸oshoonii ugee uwagii anaay daa taayigii yii gaalii ish biinii tushiigii abarbinii akuumaa daa shuunee ayii yaayii waa. Gii teedaa yiitsiigii shii inaayii in qoloo binii uyii zeragii, indaa ereen in bar biinii uniin tushaagii. Unee kaayii akuuma daa akii shunaa inaayii unee shushagii uwargii. ¹⁹19.Iniyaayii A phexros gii wuu.u ba diinii gii kuumiish duwmgii kiik maa didiini wadagaa maa sokgii ga sunagii daa wophingii in yaay baa afogii shii, “ baleek utuu afogii,” uwargii A Yesus ayaay bag ii alamaak bir in daa eren ii wowgii birii²⁰phexros maa wadargii gii alamaa bir sokukgii yesu shunar gadiinii ihuunii afogii utuumaa hawuur yilkurii ingii alamaak baa ahoor adee shaa.ogii abenii urii gaa haarii, “ abbaa adiiminii adii ga lagaagii ga kikaagii adii uriinii? “ uwurgii dotiirii daa tuuran waa. ²¹.A phexros gii teedae yiliirgii haarii A Yesusii, abbaa, anii shii URA maagas kinnii? “ urgii²²A Yesus shii “hamaan madinaa gii hawuu akaa wadagaa a haar madirgii sokaagii akaygaryii adin daa gizii abenii? Inaayii uteek afogii! “Uwargii abenii amatiin in yaay baa gi alamaak baa akiin wuu. ²³uwugii uguu kaam abenii kwuyii lolii A yesus shii amaan madinaagii hawuu akaa ahaar wadagas madirgii sokaagii akoyginii adiindaa kotkune abenii? Uwargii waa ahaarii akiiraa wuwagii “ akinii uwagii²⁴Ahaar gaa ayaay baa unii fuxii oshoon iniyaa ashiinii adii qeewurinii gii alamook oshoonii inanaa inanaa wadagae oshoon birii taat yii amanagii arii namarii²⁵inaa shii, indaa ereen daa bishiirii A yesus indedaa dhaliin daa sokgii oshiin bubuunii gadhee gadhee a qeewagii ihuunii inda daa qeewingii gii kayaagii akii mashaagii phugakii gaa akaa.